

**ПЪЛЕН СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ № 4
ОТ ДИСТАНЦИОННОТО ЗАСЕДАНИЕ ЧРЕЗ
ВИДЕОКОНФЕРЕНТНА ВРЪЗКА
НА ПЛЕНУМА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
ПРОВЕДЕНО НА 26 ФЕВРУАРИ 2026 г.**

**ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ: Андрей Янкулов - служебен министър
на правосъдието**

ОТСЪСТВА Светлана Бошнакова

**На заседанието присъства Теодора Точкова - главен инспектор
на Инспектората към ВСС**

**На заседанието присъства Тихомир Димитров - главен секретар
на Висшия съдебен съвет**

Откриване на заседанието - 9,37 ч.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Здравейте, колеги. Първо да проверим кворума. Така, както виждам, никакъв проблем с кворума нямаме. Можем да кажем, че всички с изключение на г-жа Бошнакова присъстват, така че имаме кворум и можем да започваме.

Откривам заседанието.

Преди да пристъпим към разглеждане на дневния ред бих искал да се обърна към Вас със следното.

Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, изказвам надеждата да имаме една ползотворна работа през краткото време, което е отделено на мандата на служебното правителство. Сигурен съм, че макар и да имаме, да се случат някакви разногласия между нас или различни позиции, спорове дори, винаги ще бъде запазен добрият тон. Това е искрената ми надежда и убеждение, и смятам в тази връзка, че при вчерашното заседание на Прокурорската колегия, на което присъствах, поставихме едно добро начало в този смисъл точно, въпреки изразените различни становища между нас по време на заседанието нито в един момент не се излезе от добрия тон и според мен това е начинът, по който би трябвало да се случват нещата, за което естествено Ви благодаря.

По дневния ред имаме една точка със свикване заседанието на днешния пленум, а именно определяне на временно изпълняващ функциите на главен прокурор.

Като вносител на точката ще представя накратко мотивите си да я поискам. Естествено, основното е изложено в самото искане, Вие сте се запознали с него. Считам за напълно безпредметно да го приповтарям в детайли. Ще представя, както казах, единствено едно кратко резюме защо сезирах Пленума с това искане.

На първо място считам, че към момента Република България е изправена пред една доста тежка криза на правовата държава, която е породена от обстоятелството, че фактически изпълняващият функциите на главен прокурор е на поста си в нарушение на закона и това е и становището на множество съдебни състави от Върховния касационен съд и апелативните съдилища, които респективно през последната около половин година са били сезирани с искания от фактически изпълняващия функциите на

главен прокурор и са ги отхвърляли, защото считат, че той е на поста в нарушение на закона.

Прокуратурата като институция е изключително зависима от фигурата на главния прокурор, бил той временен главен прокурор или титулярен на поста. Това смятам, че е едно абсолютно безспорно положение. Главният прокурор следва да следи за точното и еднакво прилагане на законите от всички прокурори. Конституцията и законите му дават една доста голяма власт, която съответно го поставя в центъра на упражняването на сериозни правомощия по отношение на управлението на прокуратурата и когато съществува такъв проблем с фигурата на главния прокурор това се отразява не просто върху прокуратурата, а и върху правосъдната система в цялост. При това положение според мен не могат да бъдат намерени никакви аргументи по същество, въз основа на които да приемем, че личността на моментно заемания поста „главен прокурор“ г-н Борислав Сарафов, е толкова изключителна, че се налага действително той да продължава да заема този пост.

Когато господин Сарафов беше определен от Прокурорската колегия за временно изпълняващ функциите, този първоначален период на заемане от него на поста той даде всъщност две ключови заявки според мен, аз така ги идентифицирах тогава.

Първата беше за вадене на прокуратурата от калния терен на политиката. Мисля, че събитията през месеците след това някак не доказаха изпълнението на тази заявка.

Втората ключова заявка, която аз идентифицирах, беше, че той пое отговорност пред Вас на заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет, на което тогава присъствах и аз, но в друго

качество, даде заявка, че ще направи всичко зависещо от него за разплитане на мрежата за паралелно правосъдие „Осемте джуджета“. Това бяха негови думи, че прокуратурата не може да продължи напред без този казус да бъде изяснен - негови думи записани в стенограмата от тогавашното заседание, аз съм ги цитирал в своето искане. Това не е дори било мое мнение, а негово.

Отново за съжаление, в месеците и годините след това ние видяхме, че всъщност абсолютно нищо от този казус не беше изяснено на никакво ниво и най-вече на ниво разследване от поверената на господин Сарафов институция - Прокуратурата на Република България. Нищо не беше изяснено, никаква информация не беше дадена за това какво е установено в хода на тези разследвания, които тогава разбрахме, че се провеждат, до каква информация е достигнато. И съответно сега виждате - вчера българското правосъдие получи поредния доста сериозен имиджов удар с решението на Европейската прокуратура, че българският европейски прокурор е извършил тежко дисциплинарно нарушение. Докато спомняте си много добре, излязоха в публичното пространство материали, неотречени видеоматериали, неотречени от никого досега за някакво касателство, някакво отношение и някакви контакти между български европейски прокурор, тогава все още не, но в процедурата по неговото назначаване и предполагаемият лидер на тази криминална мрежа, и отново неизясняването на тези обстоятелства е може би една от причините, поради които ние в момента се намираме в състоянието, в което се намираме на пореден имиджов удар върху нашето правосъдие.

Защо сезирам Пленума на Висшия съдебен съвет? Аргументите са изложени в искането. Моето убеждение е, че

временно изпълняващият функциите на главен прокурор, отново няма да ги приповтарям в цялост, а съвсем накратко, убеждението ми е, че временно изпълняващият функциите на главен прокурор, дори ако щете за разлика от временно изпълняващите функциите на председатели на върховните съдилища, стои много по-близо като фигура до титулярния главен прокурор, отколкото до който и да е друг административен ръководител в прокуратурата именно по обема власт, който притежава и правомощията, които упражнява. Дали е временен или титуляр - този, който фактически заема поста на главен прокурор, упражнява действително обем власт, който не може да се съпостави с никоя друга фигура в правосъдната система, поради което според мен дори и изборът на временен главен прокурор на човек, който за някакъв определен период от време да изпълнява тези функции, би трябвало да се случи в процедура, която да е максимално близо до процедурата за избор на титуляр на поста, а не близо до процедура за избор на който и да е друг административен ръководител в прокуратурата, отново дори, ако в сравнение със ситуацията с върховните съдилища, обемът власт, който се упражнява от главния прокурор е съвсем различна, и съответно тази процедура трябва да съдържа според мен максимални гаранции за представителност на органа по избора от една страна, и съответно за независимост на членовете на органа по избора от самия избран, дори ако щете временно на поста.

Встрани от всички тези аргументи, които са подробно изложени в искането, ще допълня с няколко други.

Получих тези дни много въпроси защо всъщност сезирам Пленума при положение, че ние досега имаме произнасяне и на двете колегии - и на Съдийската, и на Прокурорската колегия, в обратния смисъл, че именно те са компетентни за определяне на

временно изпълняващ функциите дали председател, както се случи с председателя на Върховния административен съд, дали главен прокурор.

Но връщам се на това, с което започнах. Виждайки безпрецедентната според мен криза на правовата държава, пред която сме изправени в момента, отново именно в ситуация, при която множество съдебни състави на ниво Върховен касационен съд и на ниво апелативни съдилища не признават легитимността на главния прокурор, виждайки тази ситуация, аз считах, че трябва да реагирам максимално бързо и начина, по който това можеше да се случи, беше именно чрез свикване на сегашното заседание на Пленума.

Второ, според мен именно извънредността на ситуацията, в която се намираме, задължава целият състав на Пленума да вземе някакво отношение по случващото се, защото наистина според мен ситуацията (за трети път го казвам), при която съдии не признават главния прокурор, е нетърпима за правовата държава и по отношение на това трябва да бъде взето някакво отношение от управляващия съдебната система орган в цялост.

Когато Прокурорската колегия определи господин Борислав Сарафов за временно изпълняващ функциите на главен прокурор през м. юни 2023 г., тогава аргументите на колегите от Прокурорската колегия бяха, че това е едно временно решение до избор на титуляр, разбира се, нещо, с което никой не би могъл да възрази - временно решение до избор на титуляр.

Но какво се случи след това? Две неща основно. Оказа се, че титуляр на поста всъщност не може да бъде избран и това, разбира се, не е вина на Висшия съдебен съвет, но е обективен факт - титуляр на поста не може да бъде избран на поста от

настоящия състав на Висшия съдебен съвет. Успоредно с това беше въведено ограничаване на срока за това временно заемане на длъжността от Парламента с промяна в Закона за съдебната власт, но по отношение на тази промяна в закона ние видяхме две противоречиви тълкувания. Прокурорската колегия прие, че тази промяна в закона всъщност не касае положението с г-н Сарафов и тя не трябва да се произнася по какъвто и да е начин за неговото продължаване на заемане на длъжността, той си е легитимно избран.

Обратно, Съдийската колегия пък счете за необходимо да избере друг временно изпълняващ функциите на председател на Върховния административен съд, т.е. ние можем да направим заключението, че тълкува тази законова разпоредба по различен начин. И така ние фактически сме изправени пред ситуацията в момента, при която ако Прокурорската колегия запази своето поведение и отношение, и тълкуване на закона досега, временният мандат на г-н Сарафов на практика може да се окаже безсрочен, защото аргументът „до избор на титуляр" и той ще трябва да бъде „до избор на титуляр", който беше заявен при избора, изборът на титуляр ние не знаем кога ще се случи по време и при положение, че законът ни се тълкува към момента, че не касае тази ситуация, не се пристъпва към избор на друг. На практика ние наистина можем да бъдем изправени пред ситуация, пред която това да е безсрочно, неограничено от никакъв срок. И с цялото това време какво ще се случи, неясно откога докога? Съдилищата ще продължат да отхвърлят искания на заемащи фактически поста. Къде отива при тази ситуация правната сигурност? Беше казано месеците преди това, че не, не е чак толкова фатално, че искания за възобновяване на наказателни дела не са разглеждани в

съдилищата. Това са единични случаи. Да, те са единични случаи, но естествено касаят много тежко хората, които са засегнати от тези единични случаи. Но и касаят правната сигурност въобще, защото тези единични случаи естествено с продължаване на времето те се множат, стават все повече и повече и в един момент какво ще се случи?

Така че виждате дори, сега фактически пред каква ситуация сме изправени - господин Сарафов е фактически временно изпълняващ функциите на главен прокурор съвсем скоро ще станат 3 години. Предишният титуляр на поста главен прокурор с редовен мандат изкара малко повече.

В заключение искам да кажа, че при така създалата се ситуация единственото възможно действие, което аз счетох за адекватно, е да свикам Пленума и да чуя всеки един от Вас.

Благодаря за това, че всички присъствате със съвсем малко изключение поради обективни причини, благодаря на всички, че са тук и наистина ще се надявам всеки един от Вас да вземе отношение по този въпрос, с което и откривам дебата по единствената точка от дневния ред така, както е представен на Вашето внимание. Всеки, който желае, ще получи думата!

Благодаря Ви!

Желание за изказване? Госпожо Дишева.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Аз няма да правя на този етап изказване, но щом колегите не възразяват по Вашето предложение, аз Ви предлагам Вие да предложите поименно с кого да бъде заменен г-н Сарафов и да пристъпим към гласуване. Очевидно никой от колегите няма възражение по Вашето становище, поне аз по този начин схващам липсата на изказвания.

Ако нещо друго смятат колегите, да кажат. Иначе да пристъпим към гласуване по същество. В този смисъл сте направил предложение, доколкото разбирам.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Моето предложение. (Намесва се Ат.Дишева, без микрофон): Защото мълчат колегите, затова.

Господин Дамянов.

ОГНЯН ДАМЯНОВ: Хайде да сложим край на мълчанието и да тръгнем по същество.

Аз ще се помъча да изложа фактите така, както ги виждам от момента, в който господин Сарафов стана и.ф. главен прокурор и логично да обсъдим въпросите, които стоят пред нас.

Първият, който е безспорно най-важният, е дали Пленумът на Висшия съдебен съвет е компетентен да се произнесе по въпроса, с който Вие, господин Министър, ни сезирате, защото ако той не е компетентен, естествено, че не може да вземе решение по същество, защото то би било нищожно, т.е. не би произвело никакъв правен ефект. Затова някак си да систематизираме дебата, първият въпрос, който трябва да обсъдим е дали Пленумът е компетентен да се произнесе по въпроса, с който е сезиран. Но както казах преди малко, първо ще започна с фактологията от момента, в който г-н Сарафов стана изпълняващ функциите „главен прокурор“. Вечерта на 15 юни, ако не ме лъже паметта, 2023 г. с указ на Президента г-н Гешев беше освободен от длъжността „главен прокурор“. С оглед обстоятелството, че за да породи правно действие този указ не следва да бъде публикуван в „Държавен вестник“, още в момента от неговото подписване господин Гешев вече не беше главен прокурор. С оглед факта, че е необходимо безспорно с оглед значимостта на фигурата на главния прокурор да бъде определено лице, Прокурорската колегия на следващия ден

проведе заседание, на което да обсъди ситуацията и да реши как да действа при нея. Сега, да кажа (протоколът е пред мен), че заседанието продължи близо два часа, т.е. слушам в медиите как било претрупано, как не е имало дебат. Това просто не е вярно, има протокол от заседанието! В това заседание беше обсъдено първо, въпросът дали Прокурорската колегия е компетентна да назначи изпълняващ функциите „главен прокурор“ и след като прие, че тя е компетентна да назначи изпълняващ функциите „главен прокурор“, пристъпи към процедурата по назначаването на такъв. За целта беше преценено, че единствената актуална норма, т.е. която е относима към този случай, какъвто бяхме в този момент, е нормата на чл. 175, ал. 4 от ЗСВ, а именно: *„При предсрочно прекратяване на мандат на административен ръководител - какъвто безспорно е главният прокурор - на негово място се назначава лице..“*. Второто изречение най-вече е относимо към настоящият тогава случай *„до встъпването в длъжност на нов административен ръководител неговите функции се изпълняват от определен от съответната колегия на Висшия съдебен съвет заместник.“* Това беше нормата, на която стъпи Прокурорската колегия и която беше действаща към този момент и повтарям, беше относима към казуса, пред който бяхме изправени. За целта беше дадена почивка и беше поискано съгласието на всички заместник-главни прокурори, мисля, че трима от тях се съгласиха да изпълняват функциите. Тогава съобразно нормата на чл. 237 от Закона за съдебната власт Прокурорската колегия прие, че единственият обективен критерий е стажът на съответната длъжност, т.е. този, който има най-много стаж на съответната длъжност, съответно нормата на чл. 237, ал. 1, т. 3 от ЗСВ, ще бъде назначен за изпълняващ функциите „главен прокурор“ и това беше г-н Сарафов.

Повярвайте ми, поне аз, хайде, да не казвам, нито един член на Прокурорската колегия, но аз никога не съм предполагал през юни 2023 г., че 2 години и 8 месеца по-късно ще бъда член на Висшия съдебен съвет, нито съм предполагал, че толкова дълго ще бъде изпълняващ функциите „главен прокурор“ господин Сарафов! Причините за това са много - промени в законодателството, решения на Конституционния съд, те са известни и не са предмет на настоящия дебат, затова и няма да обръщам внимание на тях.

Впоследствие въпросът за това кой е компетентен да назначава изпълняващ функциите беше обсъден и на заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет и тогава с едно значително мнозинство беше прието, че именно отделните колегии са компетентни да назначават изпълняващ функциите както за главния прокурор, така и за върховните съдилища.

Междувременно, тогавашният министър на правосъдието сезира Върховния административен съд с жалба срещу решението на Прокурорската колегия за назначаването на г-н Сарафов за изпълняващ функциите „главен прокурор“. С определение № 8013/19.07.2023 г. тричленен състав на Върховния административен съд прие и остави без разглеждане жалбата на министъра на правосъдието поради липса на правен интерес. Този акт на тричленния състав беше потвърден и с Определение № 9485/11.10.2023 г. Ние и друг път, как да кажа(?), на заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет сме споменавали тези определения, казвано е и за мотивите към тях, за тяхната задължителност или не, затова няма да навлизам в такива детайли.

Следващата промяна в законодателството, която касае изпълняващият функциите „главен прокурор“, беше в началото на 2025 г., когато беше приета нормата на чл.173, ал. 15. Безспорно

това е норма, която запълни празнотата, съществуваща в Закона за съдебната власт при предсрочно прекратяване на мандата на т.нар. „тримата големи“.

Следващият акт, относим към въпроса, който обсъждаме, е решение на Прокурорската колегия от 24.09.2025 г. Отварям една скоба - изключително рядко, когато стане публичен дебат, се обсъжда въпроса, че Прокурорската колегия има изрично произнасяне. За целта ще прочета диспозитивите, които са от това заседание, а именно (26.1., тъй като е 26-та точка):

*„26.1. **УСТАНОВЯВА**, че Борислав Боби Сарафов е определен за изпълняващ функциите „главен прокурор на Република България“ по силата на влязъл в сила административен акт - решение на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет по протокол № 21 от 16.06.2023 г., т. 1.1.*

*26.2. **ПРИЕМА ЗА НЕПРИЛОЖИМА** разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ спрямо възникналото правоотношение по силата на влязлото в сила решение на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет по протокол № 21 от 16.06.2023 г.“*

Следващ диспозитив. *„**ПОТВЪРЖДАВА** решението на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет по протокол № 21 от 16.06.2023 г., с което, считано от 16.06.2023 г., Борислав Боби Сарафов е определен, на основание чл. 175, ал. 4, изр. второ от ЗСВ, за изпълняващ функциите „главен прокурор на Република България“ до встъпването в длъжност на нов главен прокурор на Република България.*

*26.4. **НЕ ОТКРИВА** административно производство за определяне на нов изпълняващ функциите „главен прокурор на Република България“.*

Съответно има диспозитив, че тези решения, тъй като всяко едно от тях е отделен диспозитив и може да бъде обжалвано, могат да се обжалват пред Върховния административен съд в 14-дневен срок.

Нито един от тези диспозитиви не беше обжалван пред Върховния административен съд въпреки, както разбираме, несъгласието на мнозина хора в нашата страна с тях. Това че веднъж Върховният административен съд се е произнесъл, че министърът на правосъдието не може да го сезира, защото няма правен интерес, не означава, че други органи, други лица, а дори и в случая отново министъра на правосъдието, не може да го сезира. Възможно е практиката на Върховния административен съд, както знаем на всеки един съд, може да бъде променена.

И за мен остава неясен и поставям въпроса - след като толкова лица, органи в тази страна не са съгласни, защо не беше използван законовият ред, в който можеше да бъде решен този спор от компетентният съд (това е Върховният административен съд), за да не стигаме днес дотук? Това е въпрос, който мисля, че донякъде е риторичен.

И след това, следващото близко до нашата ситуация положение е определяне на изпълняващ функциите „председател на Върховния административен съд“ от Съдийската колегия, в който дебатът е в две поредни заседания на 07.10.2025 г. и 14.10.2025 г., където Съдийската колегия е приела, че е компетентна да определи изпълняващ функциите „председател на Върховния административен съд“. Позовавайки се, ще прочета диспозитива, за да бъде коректен:

„ОПРЕДЕЛЯ, на основание чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт, *Мариника Кунева Чернева* - заместник на

административния ръководител - заместник-председател на Върховния административен съд, за временно изпълняващ функциите „административен ръководител - председател“ на Върховния административен съд, ...считано от датата на вземане на решението."

Мисля, че е подкрепено абсолютно от всички членове на Съдийската колегия това предложение. Може и да не е така, може и да не е, но очевидно... (Прекъснат.) Добре, може да не съм коректен, но очевидно в мнозинството Съдийската колегия е преценила, че е компетентна да определи изпълняващ функциите „председател на Върховния административен съд“.

Само за сведение ще посоча, че от този момент досега от 16.10.2025 г. до 23.02.2026 г. г-жа Мариника Чернева е издала 28 заповеди за командироване и прекратяване на командироване на магистрати в различни звена на административното правосъдие. Справката е извадена от публичния регистър на Висшия съдебен съвет за командировани лица. Няма да обяснявам или да навлизам в детайли какво означава, ако приемем, че органът, а именно Съдийската колегия не е компетентна да определи изпълняващ функциите. Очевидно решението е нищожно, не може да породи правни последици, съответно заповедите, издадени от госпожа Мариника Чернева не могат да породят правни последици и актовете на съответните съдилища мисля, че няма какво да обяснявам каква е правната последица.

Сега, от тогава въпросът, който е повдигнат, има редица актове на различни съдилища, сезирани от изпълняващия функции „главен прокурор“. Вие съвсем коректно сте посочили редица актове на съдилища, които не допускат искането на главния прокурор да

бъде възобновено определено производство, като се посочва, че той няма това качество.

За коректност аз ще посоча решения в обратния смисъл, за да покажа първо, че въпросът не е толкова безспорен при условия, че други състави имат различно мнение, тъй като и тук на няколко заседание беше казано: „Но то всички разбраха, само Прокурорската колегия не го е разбрала.“ Очевидно е, че има и съдебни състави, които мислят по начин, по който примерно мисля аз, но това е друг смисъл, друг въпрос по-скоро.

Така: Решение № 423/10.12.2025 г. на Апелативен съд-София, 4-ти наказателен състав; Решение № 434/15.12.2025 г. на Софийски апелативен съд по въззивно наказателно дело от общ характер (внохд) № 1106/2025 г.; Решение № 429/15.12.2025 г. на Софийски апелативен съд по внохд № 1452/2025 г.; Решение № 180/17.12.2025 г. на Пловдивски апелативен съд по внохд № 273/2025 г.; Решение № 444/18.12. на Софийски апелативен съд по внохд № 1429/2025 г.; Решение № 420/10.12.2025 г. на Апелативен съд-София; Решение № 429 също от тази дата на Апелативен съд-София - 12-ти наказателен състав; Решение № 434 на Апелативен съд-София, 4-ти наказателен състав; Решение № 157/22.12. на Великотърновски апелативен съд по внохд № 310/2025 г.; Решение № 5/16.01.2026 г. на Варненски апелативен съд по внохд № 288/2025 г.; Решение № 35/11.02. на Апелативен съд-София - 1-и наказателен състав; Решение № 35/11.02.2026 г. на Софийски апелативен съд по внохд № 1373; Решение № 20/05.02.2026 г. на Пловдивски апелативен съд по внохд № 441/2025 г.

Това са решения, които са в обратен смисъл от посочените от Вас. Мисля, че е коректно да посочим, че в съдебната

практика очевидно няма никакъв спор има противоречие по този въпрос, така че отново ще повтора твърдението, че нормата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ е безкрайно ясна, очевидно не е така и това се потвърждава от актовете, които посочих.

Отделно от това искам да посоча на Вашето внимание два акта, които са точно свързани с разпоредбата и тълкуване на нормата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ. Тези актове са постановени във връзка със съдебен контрол на актовете на адхок прокурора във връзка с негов отказ да образува досъдебно производство именно, че г-н Сарафов е извършил престъпление, като заема поста изпълняващ функциите „главен прокурор“ след 21.07.2025 г.

Това са Определение № 3390/29.10.2025 г. на Осемнадесет състав на Софийски градски съд, с което се потвърждава определението на адхок прокурора от 06.10.2025 г., с което е образуване на досъдебно производство по преписка № 11/2025 г. по описа на Върховната касационна прокуратура. Този акт е бил проверен и с Определение № 1160/03.12.2025 г., Втори наказателен състав на Апелативен съд-София, този съдебен акт е бил потвърден. Тук е много интересно определението на Апелативния съд в две посоки: Първо, тълкуване на нормата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ, и на второ място, органът, който е компетентен да определи изпълняващ функциите „главен прокурор“.

За коректност ще кажа, че в част от определението, тъй като то е от две части, е подписано с особено мнение от един от съдиите - колегата Андрей Ангелов, но така или иначе с мнозинството си съставът е приел, че действително компетентен да определи изпълняващ функциите е Пленумът на Върховния административен съд, за да бъде коректен в това, което докладвам, а иначе очевидно е посочил, че след датата от 21.07.2025 г., говоря

в преимущество, двама от членовете на състава е приел, че е легитимен изпълняващ функциите „главен прокурор“ господин Сарафов.

Това са актове, които са пряко относими към въпроса, който ние обсъждаме.

И за да бъде докрай коректен, следва да посоча, че Конституционния съд на Република България е бил сезиран от състав на Апелативен съд-Варна с искане за преценка на конституционносъобразността на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ и с Определение от 05.02.2026 г. по к.д. № 2/2026 г. това искане е допуснато, цитирам: *„ДОПУСКА искането на състав на Апелативния съд - Варна за установяване на противоконституционност на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт...“*.

Помъчих се съвсем кратко да посоча и да набележа законодателните промени и съответно съдебната практика в този период.

И сега ще кажа моето мнение по нормата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ. За мен компетентен да се произнесе и да определи изпълняващ функциите „главен прокурор“ и „председател“ на върховните съдилища е съответната колегия. Какви са функциите и правомощията на всеки един от т.нар. „трима големи“ е без значение за това кой орган ги определя за изпълняващ функциите? Нормата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ не прави никаква разлика и никакво разграничение, т.е. не можем да кажем, че единият примерно и.ф. „главният прокурор“ трябва да бъде избран от Пленума, а изпълняващият функциите „председател“ - от колегия. Такова разграничение в закона не се прави, т.е. решението, което днес ще вземем означава, че ние за в бъдеще ще определим по

някакъв начин кой е компетентен да определя изпълняващ функциите „председател“ на съдилища.

Това са доводите, които имам към настоящия момент.

Само искам да посоча, че някаква аналогия с оглед продължителността на изпълняващ функциите и необходимостта от смяна, защото Вашето предложение може да бъде разделено на две части, ако мога да го тълкувам или да кажа както аз го тълкувам. Едната е преценка на законосъобразността на разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ и шестмесечния срок в нея - дали тя се отнася за настоящия случай, а другият е по-скоро преценка по целесъобразност. Дори и да приемем, че тя не се отнася за господин Сарафов дали дългото време, в което той е изпълняващ функции не означава, че по целесъобразност с оглед аргументи, които Вие изложихте, той трябва да бъде сменен.

Вие във Вашето предложение накрая сте посочили нещо, което аз искам да коментирам. Това е последното изречение - след експресна процедура, че е бил назначен, „... *без никакъв дебат по същество.*“ - това наистина не е така „...*без програма, без заложен цели, за изпълнението на които да се следи, без необходимата представителност на органа по назначаване, и, оказва се, дори без срок.*“. Сега очевидно срок такъв има, той е законодателно въведен.

Много се съмнявам и искрено не разбирам как може един човек, който ще бъде назначен за 6 месеца, да предложи някаква стратегия, цели, които да бъдат изпълнени? Говоря за изпълняващ функциите. Замислете се. Ако нормата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ действаше към 16.06.2023 г., сега трябваше да избираме шест изпълняващ функциите „главен прокурор“. Хайде да попитам аз: това търпимо ли е също по отношение на ... (Прекъснат.) Да, да,

безспорно, няма да се спирам на личността и правомощията. Това търпимо ли е в една правова държава? Какво е това състояние, в което и честно казано, в обозримо бъдеще не се вижда кога това ще приключи, защото медалът, както винаги, има две страни.

И понеже искам да бъда докрай коректен, мисля, че в 32-та случая (може би ще го проверя в записките си) Съдийската колегия е назначавала и.ф. административни ръководители на съдилища, след като е изтекъл два пъти мандата им като административен ръководител. Мигар председател на един съд не е важна фигура? Има ли срок, да кажа аз, за и.ф.? Защото има някои случаи, когато това продължава с години. Това също търпимо ли е, ако приемем, че в единия случай не е, а в другия - да? Аз говоря за общите съдилища, не съм проверявал за административните.

Но така или иначе да обобща. Аз считам, че компетентна да се произнесе за изпълняващ функциите „главен прокурор“ е Прокурорската колегия, поради което Вашето предложение трябва да бъде изпратено по компетентност.

Благодаря Ви!

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря Ви, господин Дамянов!

Други изказвания?

ОГНЯН ДАМЯНОВ: Тридесет и четири пъти са. Намерих си бележките.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Все пак давам възможност за изказвания. Иначе предложението ще го подложим на гласуване, разбира се. Чакам, все пак давам възможност на колегите да се изкажат.

Госпожо Дишева, заповядайте.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Благодаря!

Аз изчаках, за да чуя и други аргументи на колегите, защото знам, че след моето изказване ще последват други, но така или иначе ще взема отново думата, ако се наложи.

Първо бих искала да заявя, че аз считам за съответно на закона становището на министъра на правосъдието по тълкуването на закона, по предложението, включително по компетентния орган и по начина, по който трябва да действа този компетентен орган оттук нататък.

Няма да повтарям доводите, които вече съм излагала, толкова подробно, колкото съм го правила, но все пак трябва да се повторят някои елементи. За да спестя евентуални възражения, пък и сте свободни, разбира се, да го направите, ще заявя, че във всички случаи, когато се е подлагал на обсъждане въпросът кой е компетентният орган да определи изпълняващ функциите „административен ръководител“ на трите най-висши ръководни длъжности - „председател“ на Върховния касационен съд, „председател“ на Върховния административен съд и главен прокурор, аз съм поддържала едно и също становище, а именно, че компетентността за това е на Пленума на Висшия съдебен съвет, включително във двата случая, когато този въпрос е бил поставен пред Съдийската колегия, за да бъде определен изпълняващ функциите „председател“ на Върховния административен съд. Това е била хипотезата, с която Съдийската колегия се е занимавала, а за добър късмет председателят на Върховния касационен съд е в редовен мандат, така че за тази длъжност ние не сме обсъждали въпроса. И след като на Съдийска колегия това мое становище не е възприемано, след това съм участвала в обсъждането и във взимането на решение от Съдийската колегия, като съм се

съобразила с решението на това мнозинство, включително на Съдийската колегия.

В тази връзка бих искала, макар и на пръв поглед детайлно предвид направеното преди малко изявление на колежата член на Прокурорската колегия, а именно, че с мнозинство на гласуването на заседанието на Пленума на Висшия съдебен съвет на 22.06.2023 г. се е решило, че компетентен да взема решение е Прокурорската колегия за главния прокурор, съответно Съдийската колегия за председателите на съдилища, бих искала за прецизност просто да обърна внимание на обстоятелството, че гласуване по тази точка от дневния ред в това заседание на Пленума не е проведено. Аз съм направила предложение да се гласува становище кой е компетентният орган, а именно дали Пленумът или съответните колегии. Това мое предложение не е получило подкрепа, всъщност доколкото е отразено, а то правилно е отразено в протокола от заседанието, само аз съм подкрепила това становище, повтарям само за прецизност - ние гласуване на това заседание на Пленума не сме провели.

Сега по същество. Защо считам, че компетентен е Пленумът? Първо, заявявам, че потвърждавам всички мои доводи и съображения, които съм изложила в заседанието на Пленума на Висшия съдебен съвет на 22.06.2023 г. Препращам изрично към тях, ще се опитам да спестя време и да не ги повтарям. Между другото, тогава в същия смисъл изказвания са направили председателят на Върховния касационен съд г-жа Галина Захарова, и госпожа Керелска, а именно, че компетентен е Пленумът на Висшия съдебен съвет. Факт към този момент, към датата 22.06.2023 г. е било взетото решение на Прокурорската колегия за определяне на изпълняващ функциите „главен прокурор“ - персонално за господин

Сарафов. Една основна част от аргументите на членовете на Пленума, които са поддържали тезата, че компетентен орган да се произнесе е Прокурорската колегия, са били, между другото, и това, че Пленумът не може повече да взима каквото и да е решение, са обосновани с настъпилия към онзи момент факт на взетото вече решение на Прокурорска колегия. Доводите са били в смисъл, че Пленумът не е горестоящ административен орган на Прокурорската колегия, което е точно така, и че Пленумът няма правомощия да преразгледа вече взетите решения, и видите ли, понеже вече било взето решение от Прокурорската колегия, Пленумът нямало какво повече да заседава.

Само ще Ви илюстрирам как би изглеждало това от днешна гледна точка. Ами, колеги, по същата логика на тълкуване - житейско, то не е правно, със сигурност не е правно - аз бих Ви предложила сега да вземем решение за определяне на нов изпълняващ функциите „главен прокурор“ на заседание на Пленума, за да може след това Прокурорската колегия да каже: „Ами, ние няма какво повече да направим, защото Пленумът вече взе такова решение“. Далеч съм от мисълта, че би се постигнало такова мнозинство на днешното заседание, особено като имам предвид вече направеното изказване, но давам това само като пример, за да илюстрирам как този аргумент е правно и логически обоснован тогава, когато е направен в заседанието на 22.06.2023 г.

И сега се връщам към доводите за компетентността на Пленума, които няма как да бъдат избегнати, защото очевидно това е крайъгълният камък и решаващият въпрос в днешното заседание. Фактът вече беше посочен, на всички ни е известно, но аз все пак ще го повторя за яснота. В късния следобед на 15.06.2023 г. беше издаден указът на президента за освобождаване на Иван Гешев

като главен прокурор предвид взетото преди това решение на Пленума на Висшия съдебен съвет за предсрочното му освобождаване поради нарушения, довели до уронване на престижа на съдебната власт. В 11.00 ч. на следващия ден - петък, 16 юни, беше проведено заседание на Прокурорската колегия с твърдение в същото това заседание на Пленума от 22 юни, че указът е бил получен във Висшия съдебен съвет в същия този петък около 10.45 ч. или 10.50 ч. Тези данни ги има в пълния стенографски протокол от заседанието на 22.06.2023 г. Заседанието на Прокурорската колегия е свикано вероятно от представляващия. То е започнало, според пълния стенографски протокол, в 11.10 ч. и е приключило в 12.50 ч. От чистата аритметика излиза, че заседанието е продължило 1 час и 40 минути, но на страница 12 от пълния стенографски протокол е отбелязано, че се дават 30 минути почивка. Също обикновената сметка показва, че заседанието би следвало да е продължило около час и 10 минути, като приемаме, че почивката е продължила само 30 минути - толкова, колкото е обявено. Както знаем, това никога не е... (Не се чува.), но в най-добрия случай според пълния стенографски протокол заседанието е продължило час и 10 минути, а не твърдените почти два часа. Правя това отбелязване също за прецизност, за да се знае какво всъщност се е случило. Аз тогава слушах онлайн заседанието и всъщност съм напълно сигурна, че това, което е отразено в протокола, отразява действителността, като пак уточнявам, че тук няма час на започване на заседанието след почивката. Това като аргумент, обратен на тезата, че всъщност на това заседание е било проведено едно задълбочено обсъждане както относно компетентния орган, така и относно възможните кандидатури, така и

относно техните качества, имало е някаква форма дори на конкуренция - всички тези неща са уточнени в протокола.

Когато съм поддържала тезата (и аз продължавам да я поддържам), че Пленумът на Висшия съдебен съвет е компетентен да определи изпълняващ функциите или изпълняващ длъжността което, повтарям, е едно и също в теорията и практиката на административното право и изобщо на държавното управление, заради това моля, ако използвам израза „изпълняващ длъжността“, да имате предвид, че то е същото, не влагам никакво различно съдържание като „изпълняващ функциите“, няма никаква съдържателна разлика, та Пленумът е компетентен по мое виждане да определи изпълняващ функциите „главен прокурор“ - ще говоря само за него, то се отнася и за председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, когато става въпрос за определяне на длъжностите, защото и Конституцията, и Законът за съдебната власт са извели тези три административни длъжности, стоящи най-високо в йерархията на административните ръководители на системите от органи на съдебната власт, съответно така наречените „обща съдилища“, административни съдилища и органи на прокуратурата, извел ги е на отделна линия, на отделен ред от останалите административни ръководители на съдилища. Това е видно в много разпоредби на Закона за съдебната власт, в частност разпоредбите, регламентиращи, на първо място, техните правомощия. На следващо място, процедурата, която е регламентирана за избор на тримата най-висши ръководители, която съществено се различава от процедурите за избор на който и да е друг административен ръководител, независимо от нивото в съдилища или в органи на прокуратурата - апелативно, окръжно, районно, включително за

административните съдилища. И най-същественото в тази разлика е, че компетентен да избира тримата най-висши ръководители в органите на съдебната власт е Пленумът на Висшия съдебен съвет. При това той действа при условията на споделена компетентност, което означава, че Пленумът на Висшия съдебен съвет провежда процедурата - тя е една доста дълга и подробно регламентирана процедура, и той предлага на президента да издаде указ. Нито президентът може да издаде указ без предложение от Пленума на Висшия съдебен съвет, нито обратното - решението на Пленума на Висшия съдебен съвет няма самостоятелно значение, отделно и различно от указа на президента. Президентът, както всички знаем, има право да върне за преразглеждане въпроса на Висшия съдебен съвет, но при повторно предложение на същата личност, няма избор и без ограничение във времето (и това е дебатиран въпрос) той следва да издаде указ за лицето, което повторно е предложено. Така че ние да търсим на плоскостта на това дали има изрично изключване на определянето на изпълняващ длъжността „главен прокурор" или председатели на Върховния касационен и Върховния административен съд в текстовете на Закона за съдебната власт, които регламентират хипотезите, когато един орган на съдебната власт, различен от ВКС, ВАС, главен прокурор са останали без административен ръководител, според мен е несъответно, първо, на духа на закона, на точния му смисъл и на правната и житейска логика.

Аз ще обърна внимание отново на обстоятелството, че в никакъв случай не може да поставяме на една плоскост административните ръководители на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и главния прокурор, от една страна, и който и да било друг административен ръководител. Това,

първо, поради естеството на техните функции. Мога да чета подробно правомощията, които те имат по Закона за съдебната власт, но съм сигурна, че Вие ги знаете.

На следващо място. Не могат да бъдат поставени на равна нога председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, от една страна, и от друга страна, главният прокурор. И като казвам „на равна нога“, имам предвид само и единствено техните правомощия. Това, между другото, е изказване на г-жа Захарова, много подробно и изключително вярно, което тя е направила на заседанието на 22.06.2023 г. - може би тя ще го каже, но аз ще си позволя да го цитирам, всъщност мога да го цитирам точно, това е на стр. 90-91 от пълния стенографски протокол от заседанието на 22.06.2023 г. - тук перифразирам: Изложената теза за компетентността на Пленума на Висшия съдебен съвет съответства на логиката на юридическия размисъл и отчита две съществени обстоятелства, а именно (тук цитатът е точен): *„...относно особения конституционен статус на главния прокурор и съдържанието на функционалната му компетентност. С оглед на безспорното обстоятелство, че главният прокурор е не само административен ръководител - такъв, каквито са председателят на Върховния касационен съд и председателят на Върховния административен съд, а фигура, овластена и с други правомощия, правят неговото правно положение изключително. Поради това аз всъщност смятам, че за прецизност фигурата на главния прокурор трябва да се отделя от фигурите на председателите на върховните съдилища. Това е така не само с оглед конституционната разпоредба на чл. 126, ал. 2 (има се предвид Конституцията - това допълвам аз), но също така и с разпоредбите на Закона за*

съдебната власт, най-малкото защото при упражняване на функциите си всеки административен ръководител е подчинен както на по-горестоящия административен ръководител, така и на главния прокурор. Същият извод се обуславя и от формулираната в чл. 136 вътрешна структура на прокуратурата, а именно - отделно, самостоятелно главен прокурор, Върховна касационна прокуратура, Върховна административна прокуратура и т.н." Приключвам с цитата. Разбира се, това изказване е съобразено с тогава действащата нормативна уредба, а именно - съществуването на Върховна административна прокуратура.

На база на доводите, които са изложени във въпросното заседание както от мен, така и от цитираните двама колеги, несъмнено се е наложил (и се налага и към настоящия момент) изводът, че съществува празнота в Закона за съдебната власт, както, разбира се, и в конституционната уредба, какво се случва, след като изтече мандатът на един от тримата висши ръководители на органи в съдебната власт или той бъде предсрочно освободен. Заради това е налице празнота в закона, която следва да бъде попълнена по тълкувателен път, но по начина, посочен в Закона за съдебната власт, а именно - чрез прилагане аналогия на закона в случаите, които най-близко стоят до... (Реплика на В.Имова без микрофон, не се чува.) Дали към мен имате реплика, госпожо Имова? Които стоят до обсъждания случай и които съответстват на целта на закона. Обосновава съм в същото това заседание защо според мен (виждам доводи в този смисъл и в предложението на министъра на правосъдието) решението на Пленума по този въпрос съответства на целта на закона. След като не можем - продължавам това съждение - след като не можем да спазим точно процедурата,

която в Закона за съдебната власт е регламентирана за избор на тримата най-висши ръководители в органите на съдебната власт, а именно - да гарантираме изпълнение на цялата процедура, включително издаване на указ, защото съм далеч от мисълта, че ние може да дописваме нормативен акт, като определяме случаи, в които може да бъде издаван указ на президента, но след като не можем да спазим пълната процедура, можем да направим възможното да се доближим максимално до нея. И първият елемент от това, образно казано, максимално доближаване до тази процедура е съответствието на компетентния орган да вземе това решение с това, което е регламентирал законът, а именно - взимане на решение от Пленума на Висшия съдебен съвет.

Ще се спра накратко на двата най-съществени аргумента, които първо са били обсъдени на заседанието на Прокурорската колегия на 16 юни и след това преповторени от много от изказалите се членове на Пленума - както на Прокурорската колегия, така и на Съдийската колегия, което заседание е проведено на 22.06.2023 г., защо трябвало колегиите да определят изпълняващите длъжността, съответно главен прокурор - от Прокурорската колегия, и председатели, ако и когато се наложи, на Върховния касационен съд и Върховния административен съд - от Съдийската колегия. Първият аргумент е бил свързан с това, че изпълняването на длъжността от временно изпълняващ ще бъде за много кратък период. Всички изказали се колеги са подчертали как този период ще бъде много кратък, затова, видите ли - това добавям вече аз - нямало значение дали Пленумът ще вземе решение, а Прокурорската колегия можела да си вземе по-оперативно, защото - тук перифразирам аргументите, но съдържателната им част е

такава - не можело нито час, нито ден системата на органите в прокуратурата да стои без административен ръководител.

Първо ние сме обсъдили тогава, и аз поддържам съжденията на всички колеги, които са се изказали в този смисъл, в Закона за съдебната власт има регламентацията относно начина, по който се процедира в случаите, при които орган на съдебната власт е останал без административен ръководител, включително когато това се е случило внезапно. Главният прокурор, към онзи момент вече освободен - Иван Гешев, е имал заместници. Тук не става въпрос за издадените от него заповеди кой да го замества, спомнете си, във фактически осъщественото тогава негово отсъствие, а става въпрос за неговите заместници, които са били назначени на тези длъжности с решения на Прокурорската колегия, която за заместниците несъмнено е компетентният орган. Така че за няколко часа, в които прокуратурата е останала без главен прокурор заради издаването на указа на 15 юни, в съответствие с общата теория и практика на всички органи на държавно управление, включително на органите на съдебната власт, действащите разпоредби на Закона за съдебната власт, всички правомощия на главния прокурор биха могли да бъдат осъществявани от някой от неговите заместници. Така че този аргумент, който беше поддържан тогава, няма никакво значение.

Как се случи така във времето (вече беше засегната тази тема), че този изключително кратък период от време, в който господин Сарафов (или който и да би бил определен на тази длъжност) ще заема много за кратко тази длъжност, се превърна в почти 3-годишен към днешна дата, са обстоятелства, по които ние може много дълго да разсъждаваме, но фактът е налице. Две години и 8 месеца мисля, че каза някой колега, аз не съм ги

изчислявала точно, но мисля, че това е периодът, е този изключително кратък период, което се доближава до половината редовен мандат, без да беше проведена каквато и да било процедура или нещо, което да напомня процедура по избор на административен ръководител на прокуратурата, на която и да е прокуратура, да не говорим за длъжността „главен прокурор“.

Добре е, че се водят пълни стенографски протоколи и че се записва точно това, което се е случило в нашите заседания. Всички от Вас вероятно за целите на днешното заседание са чели този стенографски протокол на Прокурорската колегия - да видите колко пълноценно и задълбочено са обсъждани качествата на конкретните кандидати, как се е наложило да бъде дадена 30-минутна почивка, за да бъдат попитани дали са съгласни, и кои от тях са съгласни, да заемат длъжността и как някак си е изведен един-единствен критерий за избор на изпълняващ функциите „главен прокурор“, а именно - продължителността на периода от време, в което той - съответният заместник на главния прокурор, е заемал длъжността „заместник на главния прокурор“. Отварям една скоба и уточнявам, че всъщност господин Сарафов към онзи момент е бил във втори мандат директор на Националната следствена служба и тук е спорен въпросът кой от периодите от време следва да бъде зачитан, първо. И вторият въпрос, който и тогава беше повдигнат в обществените обсъждания по въпроса - дали той изобщо е прокурор, бидейки в системата на следствените органи? Това са също въпроси, които бяха дискутирани. Затварям скобата. Вижте в този стенографски протокол колко „задълбочено са обсъждани професионалните и нравствени качества“. Според мен е развито едно клише, че щом той е на тази длъжност, значи има изключителни качества и че не може по слухове - тук вече

перифразирам - да се обсъждат някакви сигнали срещу него. Отделно стои въпросът за висящото към онзи момент производство пред Инспектората към Висшия съдебен съвет за проверка. Отделно стои въпросът, висящият, към онзи момент нерешен (поне по публични данни), с предложението от действащия все още главен прокурор за образуване на дисциплинарно производство срещу г-н Сарафов, в онзи период през м.май и началото на м.юни 2023 г., когато вървеше процедурата за предсрочно освобождаване на Иван Гешев. Давам тези няколко въпроса само като примери за твърдяното задълбочено обсъждане на качествата на кандидатите, ако изобщо става въпрос за няколко кандидати.

Колеги, аз се връщам към обсъждането на въпроса защо е допустимо днес да обсъждаме дали Пленумът или Прокурорската колегия може да реши този въпрос и защо считам, че този въпрос изобщо не е изгубил валидност, значимост, и защо е допустимо ние отново да го обсъждаме. По мое виждане напълно необосновано се твърди, че въпросът кой е компетентният орган да избира, да назначава - не става въпрос за избор, да назначава изпълняващ функциите „главен прокурор“ бил решен от компетентния съд. Първо ще цитирам и аз два съдебни акта. Тогавашният министър на правосъдието г-н Славов оспори пред Върховния административен съд решението на Прокурорската колегия от 16.06.2023 г. за определяне на г-н Сарафов като изпълняващ функциите „главен прокурор“. По това оспорване или жалба, както е популярно да се нарича, е постановено Определение № 8013/19.07.2023 г. по административно дело № 6486/2023 г. на тричленен състав на Върховния административен съд, с което - известно е на всички ни, тричленният състав на Върховния административен съд приема, че министърът на правосъдието няма правен интерес да оспорва това

решение с такъв предмет на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет. И в този смисъл прави извода, че оспорването или жалбата на министъра е недопустимо, поради което постановява следния съдебен акт - решение, обективизирано в определение: *„Оставя без разглеждане жалбата на министъра на правосъдието срещу решението на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет по т. 1.1 от Протокол № 21 от заседание на 16.06.2023 г., с което определя на основание чл. 175, ал. 4, изречение второ от Закона за съдебната власт, Б.Сарафов (чета от това, което ми е на разположение) - директор на Националната следствена служба и заместник на главния прокурор по разследването, за изпълняващ функциите „главен прокурор“ на Република България, с основно месечно възнаграждение съгласно Таблица 1 (пропускам пълното наименование на таблицата), считано от датата на вземане на решението, до встъпване в длъжност на нов Главен прокурор на Република България.*

Прекратява производството административно дело № 6486/2023 г. по описа на Върховния административен съд." Понеже всички, без изключение, сме дипломирани юристи, няма да развивам тезата, нито ще бъде някаква екзотика твърдението ми, че след като един правораздавателен орган (в случая съд) приеме сезирането, по което той се произнася за недопустимо, той няма право - и това е постулат, категорично приеман както в теорията, така и в практиката - той няма право да взима становище по същество. Какво значение има това за конкретния случай? Основният спорен въпрос, с който министърът на правосъдието е сезирал Върховния административен съд с това оспорване, е бил това дали Прокурорската колегия е компетентна да определи изпълняващ функциите „главен прокурор“, като

твърденията на министъра на правосъдието са били, че според него компетентен е Пленумът. Това е въпросът по същество, по който Върховният административен съд е отказал да се произнесе, защото е приел, че оспорването от страна на министъра е недопустимо. Оттук нататък всички съждения, които е развил по същество Върховният административен съд, са неотнормими към този правен спор, защото неговото произнасяне приключва с извода, че е недопустимо сезиран и няма право да разгледа спора по същество.

По много интересен начин след поредното четене от моя страна на този съдебен акт стигам до заключението, че съдът се е опитал (и ще обясня защо казвам „се е опитал“) да изложи съображения по съществото на правния спор, след като е направил изричен извод за недопустимост на жалбата, та е обсъдил въпроса по същество, като е аргументирал нецелесъобразността на това оспорване с извода си по същество. Казал е следното - само две изречения ще Ви прочета: *„На последно място настоящият съдебен състав приема, че в процесния случай с отмяната на акта не може да бъде постигната и търсената, и твърдяна от жалбоподателя благоприятна промяна в неговата правна сфера. В този смисъл несподелима е тезата, изложена в жалбата касателно реда за определяне на изпълняващ функциите „главен прокурор“ на Република България, и паралела, който е направен с процедурата пред Пленума на Висшия съдебен съвет, е завършваща с отправяне на предложение до Президента на Република България за назначаване на главен прокурор.“* Край на цитата. Това, което по мое виждане се е опитал да направи съдът, е, че е аргументирал становището си, доаргументирал е становището си за недопустимост на оспорването от министъра на

правосъдието със свое становище, свой извод по съществото на правния спор. Това по мое виждане представлява тълкуване на правна норма по целесъобразност, което не се прави в съдебен акт.

В заключение. В това определение не се съдържа произнасяне по съществото по въпроса кой е компетентният орган да определи изпълняващ функциите „главен прокурор“. След това определение по жалбата на министъра на правосъдието против този съдебен акт е постановено Определение № 9485/11.10.2023 г. по административно дело № 8197/2023 г. на петчленен състав на Върховния административен съд, който, възприемайки съображенията на тричленния състав на Върховния административен съд, развивайки и доразвивайки включително тезата за това кой е компетентният орган да определи изпълняващ функциите на главен прокурор, е оставил в сила определението на тричленния състав.

Поради съображенията, които изложих за предмета на съдебното производство в случаите, когато съдът приеме за недопустимо сезирането пред себе си, те се отнасят в пълна мяра и за акта на петчленния състав. Петчленният състав на Върховния административен съд е бил сезиран с оспорване на извода на тричленния състав, че той е недопустимо сезиран, поради това с акта на петчленния състав е формирал недопустимо становище, виждане, акт на съда единствено по въпроса за правилността на преценката на тричленния състав за това, че министърът на правосъдието няма правен интерес да оспорва това решение на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет.

И сега тук ще вмъкна само едно изречение във връзка с изказването на г-н Дамянов, че за това кой е компетентният орган да се произнесе по въпроса за определяне на изпълняващ

функциите „главен прокурор" се съдържа и в произнасянето на ad hoc прокурора по повод сезирането пред него. Тук бяха развити и днес, и онзи път на заседанието на Пленума съображения, че единствено компетентен да се произнесе по този въпрос е Върховният административен съд, и то в допустимо сезиране, допустимо производство. Да, така е, с изключение на частта единствено „компетентен" и ще кажа защо. По същата логика на разсъждение, която е поддържана от колегите - и аз също споделям - каква е компетентността на т.нар. „ad hoc прокурор" да се произнася кой е компетентният орган да определи изпълняващ функциите „главен прокурор". Разбира се, за целите на неговото произнасяне тогава е било необходимо той да обсъди въпроса дали лицето, по отношение на което е подаден - не си спомням какъв беше материалът - сигнал или искане, или твърдение за извършено престъпление - дали попада в кръга на правомощията на ad hoc прокурора. Но това становище не може да бъде меродавно. Толкова по този въпрос.

На следващо място. Защо считам, че ние към днешна дата трябва отново да обсъдим, и то задълбочено и отговорно въпроса кой е компетентният орган да определи изпълняващ функциите „главен прокурор"? Поради променени обстоятелства от м. юни 2023 г., и то съществено променени обстоятелства. На първо място, промяната на обстоятелствата се изразява в изтеклия период от време, значителен период от време, който изтече от м. юни 2023 г., и през който г-н Сарафов заема длъжността „изпълняващ функциите главен прокурор", и решение на Прокурорската колегия в обратния смисъл, както е известно на всички, беше цитирано, към настоящия момент няма. Идеята за това, повтарям, колко кратко ще бъде заемане всъщност загуби

своя смисъл, защото 2 години и 8 месеца в никакъв случай, при никакви обстоятелства не може да се определи като много кратък или изключително кратък период от време.

На следващо място. Другият основен аргумент в поддържаната теза защо няма значение дали Пленумът или Прокурорската колегия ще определи изпълняващ функциите „главен прокурор“, а именно, че изпълняващият функциите няма правомощието да изпълнява всички функции, първо, според мен - аз тогава поддържах тази теза и към настоящия момент продължавам да я поддържам - няма никакво ограничение нито в Конституцията, нито в действащ нормативен акт относно кръга на правомощията, които може изпълняващият функциите или изпълняващият длъжността, на която и да е длъжност, да упражнява през периода, през който той е определен по съответния ред за изпълняващ длъжността. Това в пълна мяра се отнася и за главния прокурор. Няма и не може по тълкувателен път да бъде изведено такова ограничение. Защото беше направен опит да се аргументира тезата, че главният прокурор, определен за изпълняващ функциите, не можел да упражнява тези правомощия, които са регламентирани в Конституцията - моята теза беше и тогава, и сега, че всъщност всички правомощия на главния прокурор, които са доразвити в Закона за съдебната власт, в Наказателно-процесуалния кодекс и в други законови нормативни актове, произтичат и не могат да не произтичат от конституционно регламентирани правомощия на главния прокурор. Тоест всичко, което главният прокурор може да прави, произтича от Конституцията, а нормативните актове, които в йерархичен ред стоят под Конституцията, могат само да я доразвият, но в никакъв случай не могат да добавят нови правомощия.

На следващо място. Практиката през изтеклия период от време от юни 2023 г. доказва, че например г-н Сарафов упражни правомощията си по конституционния текст на чл. 126, ал. 2 да издава методически указания. В същото време, доколкото ми е известно, г-н Сарафов не е упражнил нито веднъж - може и да бъркам, поправете ме, колеги, ако е така - произтичащото не пряко от Конституцията, но от Закона за съдебната власт правомощие да сезира Върховния касационен съд или Върховния административен съд с искане за постановяване на тълкувателни решения.

Тези два примера давам, само за да илюстрирам колко произволно, непочиващи на никакво правило, на никакъв, първо, изричен законов текст, след това на никаква правна логика съждение, че изпълняващият функциите „главен прокурор“ не можел и нямало да упражнява всички правомощия. Ами, колеги, това, че определен по този начин, изпълняващият функциите „главен прокурор“ не може и няма да упражнява всички правомощия, е всъщност аргумент в подкрепа на тезата, че персонално определеният изпълняващ функциите „главен прокурор“ не следва да продължава да заема тази длъжност, макар с твърдения за временно заемане на тази длъжност. Има правомощия на главния прокурор, които трябва да бъдат изпълнявани непрекъснато във времето, т.е. не има правомощия, всички правомощия трябва да бъдат упражнявани без никакво прекъсване в държавната функция - такава, каквато Конституцията е предоставила на главния прокурор. И това, между другото, е било посочено като основният аргумент на колегите от Прокурорската колегия, за да вземат те това бързо решение за определяне на изпълняващ функциите „главен прокурор“ на 16 юни. Да, така е. Правомощията, които са определени в Конституцията и в

нормативните актове, издадени по нейното приложение, следва да бъдат изпълнявани от държавните органи, какъвто несъмнено е и главният прокурор, в тяхната пълнота. А както се вижда, в продължение на 2 години и 8 месеца главният прокурор не участва в заседанията на Пленума, не е участвал в заседанията на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, отказва да отговаря на членове на Пленума на Висшия съдебен съвет на въпроси, зададени при представянето на годишния отчет за дейността на прокуратура - визирам през 2025 г. обсъждане на годишния доклад. Давам само малки примери. Имаше нужда от сезиране на Конституционния съд - такова не беше сторено. Има нужда от сезиране на Върховния административен съд и Върховния касационен съд - това правомощие също не беше упражнено. И както от есента на миналата година се налага практика, всъщност главният прокурор, изпълняващ функциите, не може пълноценно да упражнява едно от основните си правомощия, и то изключително такова, а именно - да прави валидни искания за възобновяване на наказателни производства.

Не можем да направим друго, освен да се съгласим с тезата за нетърпимостта на тази ситуация. Това е не просто уронване на устоите на правовата държава, това е съгласяване и съучастие в нейното доунищожаване.

Няколко изречения само ще кажа за приложението на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт. Фокусът на нашето обсъждане и на предложението за решение на Пленума по мое виждане, или поне аз както съм разбрала предложението на министъра, изобщо не е основано само на този текст. Той обаче по мое виждане е ясен и нямаше да има никакъв проблем в неговото тълкуване, ако Прокурорската колегия през м. юли (не си спомням

точната дата) миналата година не беше казала декларативно, че потвърждава своето решение от 16 юни и беше излязла с едно, бих казала, тълкувателно решение по повод на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт - нещо, за което през 2019 г. Върховният административен съд каза, че Висшият съдебен съвет няма право да прави. Между другото, то е цитирано в изказването на господин Чолаков в заседанието на Пленума от 22.06.2023 г. Какво имам предвид? Това решение беше цитирано тук от господин Дамянов - от 24 септември е цитирал решението, това е второто решение, второто препотвърждаване на решението на Прокурорската колегия за определяне на г-н Сарафов за и.ф. „главен прокурор“. Първото решение е в смисъл - установява, че Борислав Сарафов е определен за изпълняващ функциите. Бих казала, че такъв акт на Прокурорската колегия няма предмет, защото такива декларативни, установителни функции Прокурорската колегия няма.

На следващо място. Вторият диспозитив е - приема за неприложим чл. 173, ал. 15 спрямо възникналото преди нейното влизане в сила правоотношение с г-н Сарафов - тук не съм записала целия диспозитив, но мисля, че беше цитиран точно. Това решение също има декларативен характер и за него се отнася съображението, което току-що казах. Ние, разбира се, като органи на Висшия съдебен съвет - имам предвид двете колегии и пленумния състав - имаме пълното право да тълкуваме правните норми. Не просто право, ние имаме задължение да го правим във всеки случай, в който се позоваваме на някаква правна норма, и това се отнася за всеки орган, който прилага правни норми. Само че нямаме право да взимаме обвързващи решения с тълкувателен характер. А това решение по т. 26.2 има точно такъв характер. И, между другото, Върховният административен съд с посоченото от

мен решение от 2019 г. е обявил за нищожно едно такова решение на тогавашния пленумен състав на Висшия съдебен съвет, доколкото той още не е бил разделен на колегии. Повтарям, цитиран е, мога да Ви го посоча по-късно, цитиран е от господин Чолаков в изказването му през юни 2023 г.

Третият диспозитив е: Потвърждава решението от едикога си, от 16 юни.

И четвъртият диспозитив е: Не открива административно производство за определяне на нов изпълняващ функциите.

Първо ще започна с този четвърти диспозитив. Ами, изрично решение за откриване не е необходимо и считам, че това решение е било взето абсолютно формално, за да се даде формален повод за обжалване, за да може да се каже след това - никой не го е обжалвал. Потвърждаването на решението също няма свой смисъл. Решенията са такива, каквито са постановени, те нямат нужда от препотвърждаване. Фактът, че Прокурорската колегия е взела решение за препотвърждаване на своето решение от м. юни 2023 г., според мен представлява аргумент в подкрепа на хипотезата, че те считат за необходимо преразглеждането на това решение. Толкова по това решение.

И едно изречение по обжалваемостта им. Ами, аз съм задала този въпрос и на нашето пленумно заседание от м. юни 2023 г. Кой според Вас, колеги, особено след произнасянето на Върховния административен съд с цитираните две определения, ще има правен интерес да обжалва това решение? За министъра на правосъдието вече се е произнесъл Върховният административен съд. Други участници в тази процедура няма - няма орган, който е сезирал тогава Прокурорската колегия, а пък и да е имало такъв орган, по същите аргументи, които са изложени в определенията на

Върховния административен съд, ще се приеме, че жалбата или оспорването е недопустимо. Между другото, аз ще Ви подсказам. В чл. 16, ал. 1, т. 1 от Административнопроцесуалния кодекс е регламентирано едно правомощие на прокурора, в най-широк смисъл на прокурора. Член 16 започва така: *„Прокурорът следи за спазване на законността в административния процес, като: т. 1. Предприема действия за отмяна на незаконосъобразни административни актове, споразумения, административни договори и съдебни актове.“*

И аз предлагам да се намери един прокурор, който и да е той, доколкото Административнопроцесуалният кодекс не поставя изискване от какво ниво следва да бъде прокурорът, който в защита на обществения интерес, каквото е най-широкото разбиране за участието на прокурора в административното производство, да упражни това свое правомощие по т. 1 на чл. 16 и да оспори тези актове. Отварям още една скоба - нищожните актове, тяхната възможност за обжалване не са ограничени със срок. Нищожни са актовете, които освен в случаите, в които са издадени от некомпетентен орган, но и в случаите, когато те нямат предмет или са издадени извън материалната компетентност на органа, който ги е издал, или пък според установената практика на Върховния административен съд са издадени при изключително съществено нарушение на материалния закон.

Колеги, излагам тези аргументи не за да Ви покажа колко много знам по административен процес и право, а за да Ви илюстрирам несъстоятелността на тезата, че онези актове, понеже никой не ги бил обжалвал, те били влезли в сила и оттук насетне никой не можело да ги преразглежда или да ги пререшава.

Колеги, още по два въпроса ще говоря. Ще се опитам да бъда по-кратка.

Понеже тук съзирам, аз ги чух тези опасения и преди заседанието на Пленума, как щяло евентуално решение на Пленума днес с този предмет да се отрази на решението на Съдийската колегия за определяне на временно изпълняващ длъжността „председател“ на Върховния административен съд. Ще Ви кажа според мен как ще се отрази - никак.

Първо, по практиката на Върховния административен съд, която вече цитирах, няма да се намери лице или орган, като казвам „лице“ имам предвид и длъжностно лице не само физическо лице, което допустимо, според тази практика на Върховния административен съд, да го сезира, за да има валидно произнасяне. В това производство за определяне на изпълняващ функциите „председател“ на Върховния административен съд ние нямахме заявления, нямахме кандидати, за да се обоснове техен правен интерес да обжалват това решение на Съдийската колегия.

На следващо място, от правна страна въпросът относно валидността на актовете, които съдия Чернева е издала след, мисля, че на 14 октомври все пак, не на 16-ти, тя встъпи, е въпрос, който подлежи на обсъждане. За правните последици на актове, издадени при такава ситуация без да е изрично отменен актът може да се говори много и то ще бъде въпрос на последващ дебат, при това при контрол на всеки един от актовете, които са издадени от изпълняващия функциите.

Относно правораздавателната функция и компетентност на съдиите, които г-жа Чернева е командировала, защото такива заповеди бяха цитирани, въпросът също може и евентуално следва да се обсъжда едва ако и когато бъде оспорена валидността и/или

законосъобразността на тези актове, така че твърдяната драма по въпроса какво щяло да се случи с нашето решение за определяне на временно изпълняващ длъжността „председател“ на Върховния административен съд е само твърдяна и е само за плашене, защото тя фактически не съществува.

На следващо място бих искала да подчертая много важното обстоятелство, ако някой случайно се опасява, че след такова решение би бил възстановен г-н Чолаков - не, това няма как да се случи, защото мандатът на г-н Георги Чолаков изтече през месец ноември 2024 г. и той няма по никакви правила - в Конституция, в закон и където и да е другаде, няма право да бъде възстановяван за изпълняване на длъжността „председател“ на Върховния административен съд, така че след, днес е дата 26-ти, след месец и половина ние ще трябва да определим нов изпълняващ функциите "председател" на Върховния административен съд, между другото, по категоричното ми становище, и слава Богу, според становището на мнозинството на Съдийската колегия, в съответствие с текста на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт.

Тук ще кажа, за да избегна съвсем неправилна интерпретация, неправилна, според мен, интерпретация на мотивите за взимане на това решение на Съдийската колегия, които са тиражирани, включително публично, от някои от членовете на Съдийската колегия, тук визирам г-н Магдалинчев. Между другото, той го знае и аз съм го казвала и публично, и пред него съм го казвала, а именно, че ние сме били взели това решение заради съществено различното правно положение на г-н Чолаков и това на г-н Сарафов, защото, видите ли, г-н Чолаков вече бил изкарал един редовен мандат от 7 години, тоест той нямал право след тези

6 месеца да продължи да бъде изпълняващ длъжността „председател“ на Върховния административен съд, а пък господин Сарафов не бил в тази ситуация, защото той не бил изкарал един редовен мандат и заради това по отношение на него текстът на чл. 173, ал. 15 не намирала приложение.

Няма да цитирам подробните и изключително подробни дебати пред Съдийската колегия на две поредни нейни заседания на 7-ми и на 14 октомври миналата година, от които много ясно е видно какви са били становищата на отделните членове на Съдийската колегия. Отделно от това основанието, на което е определен изпълняващ длъжността „председател“ на Върховния административен съд г-жа Мариника Чернева е посочено в самото решение.

И, колеги, с това ще завърша. Без оглед на това какво ще вземем като решение за това кой е компетентният орган да определи изпълняващ временно функциите „главен прокурор“, обръщам внимание на главен прокурор, защото това дебатираме днес, без оглед на това какво ще приемем като тълкуване на чл. 173, ал. 15 и в частност дали то е приложимо за случая, „случая“ е в кавички, на г-н Сарафов, най-съществено значение, според мен, има обстоятелството, че предвид изтеклия период от време, предвид начина, по който г-н Сарафов изпълняваше функциите на главен прокурор или по-скоро не изпълняваше една значителна част от време през изтеклия период от 2 години и 8 месеца, аз считам, че е време, колеги, Пленумът или, ако решите, че Пленумът не е компетентен, членовете на Прокурорската колегия да определят нов изпълняващ функциите „главен прокурор“, защото този изпълняващ функциите „главен прокурор“ до 21 юли миналата

година и претендиращ да изпълнява тези функции след 21 юли миналата година, не се справя с тях.

Не се занимавам тук, ние сме говорили много за професионалните и нравствени качества, но този въпрос не е в момента на дневен ред.

Колеги от Прокурорската колегия, когато този въпрос стигне на обсъждане пред Вас обърнете внимание на тези обстоятелства и, моля, аргументирайте. Аз ще Ви слушам с огромен интерес, ще Ви слуша и цялото общество, между другото. Аргументирайте защо считате, че г-н Сарафов е изключителен и единствено възможен изпълняващ функциите „главен прокурор" на третата година от определянето му като такъв.

С това действително ще завърша, колеги. Решението на Конституционния съд по дело № 2 от 2026 г. няма да отговори на въпроса дали текстът на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт се отнася за г-н Сарафов или не, защото това дело няма такъв предмет. Това конституционно дело има за предмет преценка за съответствието на текста на чл. 173, ал. 15 с Конституцията. Между другото, Прокурорската колегия, когато е обсъждала приложимостта на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт изобщо не се е позовала на конституционно на текста, но това е отделен въпрос. Така или иначе, дали текстът е приложим по отношение на случая на г-н Сарафов не е в предмета на решение пред Конституционния съд и, между другото, това, според мен, беше казано много ясно от председателя на Конституционния съд, първо, при оставяне без движение с указания за отстраняване на нередовности по искането и не напразно съставът на Апелативен съд-Варна се отказа от втория въпрос, който беше поставил пред Конституционния съд, а той беше именно в този смисъл, така че

казвам това, за да предотвратя довод в смисъл, че следва да чакаме, да чакат членовете на Прокурорската колегия произнасянето на Конституционния съд.

Съжалявам за необходимостта да слушате дългото ми изказване, колеги. Темата обаче е изключително съществена и се опитам да се спра на всички въпроси, които поне съм си отбелязала, че бяха засегнати в досегашните изказвания и, разбира се, ще взема думата отново, ако се наложи и ако има аргументи, които не съм съобразила или просто съм пропуснала да изкажа.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря Ви, госпожо Дишева.

Госпожа Имова.

ВЕРОНИКА ИМОВА: Уважаеми колеги, аз ще започна оттам, откъдето свърши г-жа Дишева със своето изказване, тъй като ще изложа различна от нейната теза и ще Ви помоля да ме изслушате, тъй като в края на краищата много по-важен въпрос за обществото в момента е този, който поставя господин министъра Янкулов, а именно да се разреши създалата се нетърпима ситуация по отношение на упражняване правомощията във връзка с чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт от определения за изпълняващ функциите „главен прокурор“.

Всички знаем, независимо каква е личността, всички знаем от споделеното от конституционалисти, пък и ние като юристи знаем, че в сферата на органите, упражняващи държавна власт е нетърпимо и недопустимо да се създава управленски вакуум, тоест да не се упражняват функции в един период от време, който е свързан с определени условия. Например, изтичане на мандата, какъвто е нашият мандат, той изтече на 03.10.2022 г., но Конституционния съд в решение № 7 по дело № 12 от 2022 г. изрично прие, че при конкуренцията на конституционни ценности и

принципи, принципът на мандатността и принципът на непрекъсваемост на упражняването на функциите на държавен орган, какъвто в случая е Висшият съдебен съвет, не допускат вакуум независимо от изтеклия мандат.

Няма да се впускам в обяснения на причините, поради които ние в този момент упражняваме нашите правомощия, които са признати от Конституцията и от практиката на Конституционния съд, че е недопустимо да не бъдат упражнявани, тъй като съществува принципът за непрекъснатостта на функционирането на държавните органи, включително и на Висшия съдебен съвет, въпреки изтеклия мандат на неговите членове. Ние просто нямаше да водим такъв дебат, ако Конституционният съд не признаваше тази възможност да упражняваме правомощията си.

Изключително сериозен е въпросът, който поставя министър Янкулов. Аз споделям неговите тревоги. Тези тревоги се споделят от всички колеги и от обществото, но трябва да си дадем обяснение защо се стигна до тук.

Няма да се спирам на това, че в периода на годините на изграждане на демократичния процес в противовес реално съществува стремеж на овладяване на съдебната власт, за да бъде поставена в подчинено положение, но не в интерес на гражданите и обществото, а в интерес на корпоративни, политически цели, олигархични, съсловни и т.н.

За съжаление, при истинската демокрация тези процеси са овладени донякъде, те не могат да се избегнат, но са овладени донякъде. За жалост, в нашата крехка, още развиваща се демокрация, тези процеси не са овладени, поради което ние наблюдаваме процесите за овладяване съдебната власт, част от

прокуратурата, пък и съда. Имаме различни примери от нашата практика.

Бих казала, че по този начин пък се отвлича и вниманието на обществото от наболелите процеси - високи цени, инфлация, проблеми в здравеопазването, проблеми в съдебната власт с оглед непопълнените длъжности при изтекли мандати, критично ниската степен на качество на законодателния процес. Ние сме свидетели на това колко пъти Конституционния съд се е произнасял за противоконституционността на правни разпоредби в близките 5-6 години. Примерът с промените в Конституцията е достатъчно очевиден и красноречив, тоест ще използвам метафората за снопа насочена светлина от прожектор, който заслепява зрението на осветения, но зад прожекторът е пълна тъмнина, тоест проблемите не се решават по този начин.

И сега преминавам с правните аргументи, които ще се опитам много накратко да споделя с Вас, защото вече и госпожа Дишева, и г-н Дамянов достатъчно говориха по този въпрос. Ще говорят и колегите след мен, предполагам, а и от прочита на дебатите, състояли се на Пленума на 22 юни 2023 г. по поставения въпрос кой е компетентният орган, който да се произнася... (прекъсват я)

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Извинявам се, госпожо Имова. Постави се въпросът относно кворума сега, в момента. (говорят на изключени микрофони)

А, добре. Продължаваме.

ВЕРОНИКА ИМОВА: Определянето на изпълняващ функциите на главен прокурор достатъчно аргументирано болшинството от колегите са се изказали, че компетентният орган за определяне изпълняващ функциите „главен прокурор“ по

овакантената длъжност поради предсрочно прекратяване мандата на предходния главен прокурор, е съответната колегия.

С един обстоен анализ, който е направен от колегите - колегата Чолаков, колегата Пашкунова, колегата Чапкънова, ще обидя някого, не мога да спомена всички, но изключително аргументиран анализ на правните норми на Конституцията, на основния закон и развитите конституционни текстове в нормите на Закона за съдебната власт, които детайлизират въпросите във връзка с упражняване правомощията на Пленума и на отделните колегии, като органи на Висшия съдебен съвет. Затова няма да се спирам подробно, но при всички случаи все пак трябва да се отговори и на поставения от уважавания министър въпрос, а именно.

Тезата на министъра, както виждам и тезата на колегата Дишева, които съвпадат е, че в Конституцията, в Закона за съдебната власт липсва правна регламентация на процедурата във връзка с определяне изпълняващ функциите „главен прокурор“, „председател на Върховния касационен съд“, „председател на Върховния административен съд“ в случаите, които касаят предсрочен мандат или изтичане на мандат на титуляра.

В изложението, което направи г-жа Дишева, а пък и в анонса, който прави в своето предложение министъра на правосъдието г-н Янкулов се развива следната теза. След като липсва изрична разпоредба в Конституцията и закона, следва да се приложи чл. 46, ал. 2 от нормативните актове. Според тяхната теза, тоест аналогия на закона. Аналогията на закона се търси в процедурата, която е разписана в Конституцията и в Закона за съдебната власт за осъществяване на процедурата по избор и съответно предсрочно прекратяване на избраната конституционна

фигура, хайде, така условно ще я нарека, на някой от тримата големи, защото в тази процедура в Закона за съдебната власт, в чл. 173, ал. 2 и ал. 3 е предвидено министърът на правосъдието да прави предложения за номинации на такива кандидати в процедурата за избор на тримата големи.

Да, така е. И това правомощие изрично му е дадено в закона, тъй като съществува сътрудничество между властите и това възпира, разбира се, в чл. 130в от Конституцията изрично са разписани правомощията на министъра на правосъдието, а именно - предлага проект за бюджет на съдебната власт и го внася във Висшия съдебен съвет, може да прави предложения за назначаване, повишаване, понижаване, преместване, освобождаване от длъжност на съдии, прокурори и следователи и участва в управлението на съдебното обучение. Това са неговите правомощия. И аз тук референцията я виждам към закона от Конституцията в чл. 130в, т. 3, тоест министърът може да предлага за назначаване, повишаване, преместване, освобождаване на магистрати - съдии, прокурори, следователи, в съответните процедури за избор. И, да кажем, това право му е признато и в процедурата за избор на тримата големи.

До тук обаче са тези правомощия. В процедура за и.ф. на някой от тримата големи такова правомощие не е предвидено нито в Конституцията, нито в закон. Може ли да прилагаме аналогията и за инициатива на министъра на правосъдието в процедура по и.ф. или друга инициатива на друг държавен субект? Ами, не можем, защото, първо, конституционният ред, който овластява определени субекти, които участват в процеса на взимане на решения от Висшия съдебен съвет и от неговите органи не допуска такава аналогия, защото ще се получи овластяване по реда на

прилагане на закона по аналогия и аз много се безпокоя, че ако има такова овластяване как ще се подходи към валидността на взетите решения от орган, който е сезиран с такова овластяване при прилагане принципа на аналогия на закон. И дотук спирам с тези съображения, защото ще чуете вероятно и други подобни.

Вън от това следва да подчертая и следното. Всъщност логическият път, по който извежда и господин министърът, и госпожа Дишева прилагането на закона по аналогия за определяне на и.ф. „главен прокурор“ в случая, е съждението, че трите конституционни фигури на тримата големи - главен прокурор, председател на ВКС, председател на ВАС, не са равнопоставени пред Конституцията и по Конституция във връзка с упражняване на техните правомощия. Твърди се, че след като главният прокурор по смисъла на чл. 126, ал. 2 от Конституцията е овластен да извършва надзор на законност и да упражнява методическо ръководство спрямо работата на прокурорите и следователите, то неговите функции надхвърлят тези, които са признати като функции на останалите двама председатели на върховни съдилища, аз ги наричам конституционни фигури, защото те и трите фигури са конституционни.

Вярно е, че главният прокурор за разлика от двамата председатели е признат за отделен конституционен орган, така е по силата на правомощието, което му е възложено по чл. 126, ал. 2 от Конституцията да упражнява надзор за законност и методическо ръководство, която функция подпомага функцията на прокуратурата, която пък е описана в чл. 127, а именно да следи за спазването на законността и т.н., правомощията по наказателния процес и в други процедури, при които има изрично в закона такова правомощие, предвидено за прокурорите.

Тук това е вярно, но Конституцията дава права реципрочни на правото на главния прокурор и на върховните съдилища чрез своите председатели да свикват общите събрания, например, чл. 124, чл. 125 от Конституцията и чл. 124 от Закона за съдебната власт, които норми са развити от конституционните норми, ръководителите на върховните съдилища да правят предложения пред съответните колегии на върховния съд или пленумното образувание, когато имаме съвместни тълкувателни актове между двата върховни съда, тоест да правят предложения за образувание на тълкувателни дела при противоречиво или неправилно приложение на закона с цел уеднаквяване на съдебната практика.

Ето тук е, как да кажа, огледалната реципрочност в правомощията на всяка една от конституционните фигури, затова не може да се изведе по-голямата тежест в правомощията на една или друга конституционна фигура, затова и в Конституцията в чл. 129, ал. 2 е предвиден еднакъв ред за тяхното избиране - редът пред пленумния орган на Висшия съдебен съвет, който е конституционен ред. Няма предвиден такъв друг ред за избор на останалите административни ръководители, техните заместници в органите на съдебната власт. Ето защо конституционният законодател на оригинално равнище е дал изключителната компетентност на пленумния орган на Висшия съдебен съвет да открива процедура, да приема номинации, да приема в рамките на четири поредни пленумни заседания и една тежка процедура, Вие, колеги, я знаете, няма смисъл да я повтарям, със становища от съответните ресорни колегии за професионалните и нравствени качества на кандидатите.

В тази процедура - да, министърът на правосъдието има своето право да предлага номинации. В обратната процедура -

процедурата за предсрочно освобождаване на някоя от фигурите на тримата големи, министърът на правосъдието също има изрична властова позиция. Той може да предлага и да сочи основания за предсрочно освобождаване на някой от тримата големи, включително и сред тях на главния прокурор. Ето защо ми се струва, че остава излишен въпросът оттук насетне кой е компетентният орган по изпълняващите функции. Очевидно това не е пленумът, защото всички останали въпроси съгласно систематичният прочит, граматическото, логическото и семантичното тълкуване на нормите, които са развити в резултат на конституционните норми за съответните процедури за избор на тримата големи, които като конституционни фигури са отделени от другите процедури, които са по чл. 167, чл. 168, чл. 169 от Закона за съдебната власт, в тези процедури изрично са изключени тримата големи.

Но къде не са изключени тримата големи, както са дебатирани колегите. Те не са изключени в процедурата, при която следва да бъде определен изпълняващ функциите на административен ръководител, при отстраняване от длъжност, при предсрочно прекратяване на неговия мандат. Те са развити тези хипотези в чл. 168, ал. 7 и съответно в чл. 175, ал. 4 от ЗСВ, които описват регламента, по който следва да се извърши това определяне на изпълняващ функциите, на административни ръководители, в която процедура не са изключени тримата големи. Това е много съществен въпрос, защото нормите трябва да се разглеждат в техния нормен конкретен, в тяхната логика, в тяхното систематично представяне от законодателите в съответния закон, в случая Закона за съдебната власт.

Освен че тримата големи са членове по право на Висшия съдебен съвет, те са и административни органи. Това го определя чл. 167, ал. 1, т. 1 от Закона за съдебната власт, следователно като са изгубили това качество вече поради предсрочно прекратяване на мандат или поради изтичането му на тези конституционни фигури, те стават административни ръководители, тоест приемат качеството или статута на административни ръководители и на магистрати. Качеството им на конституционни органи, които са овластени по силата на Конституцията отпада. Тогава спрямо тях реципрочно се търси заместник, търси се изпълняващ функциите - такъв, който е реципрочен, равнопоставен по статут магистрат и на техния статут в момента, в който вече те са изгубили това качество на конституционни фигури. Ето защо ми се струва, че логиката на текстовете, които цитирах е неоспорима.

Кой е органът, който пък се произнася по определянето на изпълняващ функциите при предсрочно прекратяване или изтичане на мандата? Това е съответната колегия, както е описано в чл. 168, ал. 7, както е описано в чл. 175, ал. 4 по предложение, фактически тя може да се самосезира, може член от колегията да я сезира, но няма изрично предвидено друго правомощие в закона по отношение на друг субект на право. При едно бъдещо законодателно развитие и решение може да бъде включена по политическата воля на законодателя в пълната си дискреция да се включи и такъв друг субект, но засега това е действащото законодателство.

Преминавам към правните аргументи във връзка с приложението на чл. 173, ал. 15. Очевидно Прокурорската колегия е приложила този текст - текстът на чл. 175, ал. 4 към онзи момент на юни 2023 г., когато е трябвало в 7-дневен срок, едва ли не, да се

открие нова процедура за нов главен прокурор, но поради ситуацията Прокурорската колегия е следвало естествено да му определи заместник, да определи изпълняващ функциите на главен прокурор и това е станало по реда на чл. 175, ал. 4. Знаете текстът, няма да Ви го цитирам. Просто се определя или заместникът, в случая на главния прокурор, или най-старшият магистрат в йерархията на съответния орган на съдебната власт. В случая заместник тогава на главния прокурор Гешев е бил господин Сарафов, като директор на Националната следствена служба, който е и заместник на главния прокурор по разследването, така че тази фигури съвсем законосъобразно е била определена тогава за такъв заместник и съобразно разпоредбата на закона.

Впоследствие обаче се случва промяната в условията за изпълняване на функциите на определения за такъв субект в случая е изпълняващ функциите на главен прокурор. По смисъла на чл. 173, ал. 15 нищо друго не се променя, освен условията за упражняване на тези функции. И тези условия са едно и също лице да не може повече от 6 месеца да упражнява тези функции.

И сега оттук наметне при липсата на преходна или заключителна разпоредба на закона, както между другото, ако погледнем систематично законите за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт всички от тях, аз не срещнах някой друг такъв ЗИД, определят какво се случва с висящите правоотношения. Като че ли тук законодателят е пропуснал да се произнесе, спазвайки чл. 14 от Закона за нормативните актове, да каже как се действа, как новата норма разпростира действието си върху заварените правоотношения. Случаят с главния прокурор е точно такъв. И тогава вече се намесва тълкуванието, което, разбира се, е оспорено, тъй като има различни състави на съдилищата, които

приемат, че този текст не се прилага за заварените случаи, какъвто е случаят на главния прокурор, защото няма обратно действие. Друга част от юристите и в лицето вече на съдебни състави, и на ВКС, и на състави на апелативните съдилища приемат, че този текст е приложим, като прилагат принципа на тълкуване на закона, несъщинското ретроактивно тълкуване на закон.

И сега тук трябва да се каже много ясно какво представлява това несъщинско ретроактивно тълкуване на закона и може ли да се приложи при всички случаи, в които законът не е предвидил изрична разпоредба за действието му във времето, за обратното му действие, което, разбира се, нашето законодателство изключение не прави.

И аз ще кажа нещо, което не мога да премълча. Въпросът и аргументите „за“ и „против“ тезата за несъщинското обратно действие на чл. 175, ал. 15 се поставят за обсъждане и имат смисъл да се поставят на обсъждане само и ако вече предварително е установено, че съответната правно норма е създадена в обществен интерес. И това го казва Конституционният съд в решение № 5 от 11.05.2027 г. по конституционно дело № 12 от 2016 г., което е образувано по съвсем друг повод. Мисля, че за консуматорите и разпространителите на ел. енергията, но решението има много важно значение, тъй като в неговите различни части се утвърждава кога се прилага принципът на несъщинско обратно действие и кога този принцип не се прилага. И аз ще Ви цитирам пасажа, който се отнася до случаите, в които не се прилага.

Смисълът е, че нормата трябва да е създадена в обществен интерес, а кога нормата не е създадена в обществен интерес? И тук аз ще си позволя да кажа, че има поне два принципа, които никога не трябва законодателят да нарушава. Единият

принцип е, когато се наруши принципът за непрекъснато функциониране на органите на държавна власт, и другият принцип е този, който действа по отношение на правораздавателните, правосъдни органи, а именно недопустимост на отказ от правосъдие, тоест няма вакуум в упражняването на функциите на органите на власт, в случая органите на съдебна власт.

Отделно пък тези принципи, които считам, че са нарушени с тази норма на чл. 175, ал. 15 - нарушен е и друг принцип. Нормите са абстрактни и действат спрямо всички субекти, освен че трябва да действат в обществен интерес. Нормата обаче на чл. 175, ал. 15 е създадена *Intuitu personae* и това личи изцяло от дебатите между първо и второ четене за приемане на ЗИД на ЗСВ № 514540115, внесен от народни представители на една парламентарно представена политическа сила.

В изказванията на тези колеги многократно се твърди да не се допусне определена личност и това е личността на изпълняващия функциите г-н Сарафов. Именно в този нормен комплекс на ЗИД бяха предвидени и ограниченията и беше прекратена процедурата по законов път и бяха предвидени и ограничения в правомощията на Висшия съдебен съвет. Аз, разбира се, приветствам тези ограничения, защото орган с изтекъл мандат, макар и да упражнява непрекъснатостта на властническите си правомощия в сферата на дейност, която той изпълнява, не би следвало да осъществява избор на някой от тримата големи. Това е правилен подход.

Същевременно обаче този подход предвиди и един ограничен срок, пак 6-месечен, в който следва да се осъществи избор на членове на Висшия съдебен съвет от парламента и от съдебната квота.

Тук ще си позволя едно отклонение. Всички знаят, че със закон изборът, който беше направен през лятото на 2022 г. от магистратската общност по отношение попълването на съдебната квота от магистратите прокурори, следователи, съдии беше по законодателен път отменен при липсата, при бездействието на парламента да обяви процедура пък за избор на членове на органа от страна на парламента, което създаде още по-големи трудности в дейността на органа Висш съдебен съвет, както и предизвика недоволството, разочарованието в правните среди, в обществото, че органът продължава да изпълнява функциите си извън мандата, но това явление в тези последици не следва да се вменява като вина на членовете на Висшия съдебен съвет, а по-скоро да се търсят на друго място в друг орган, който е овластен да избере тези, да попълни квотата на парламента във Висшия съдебен съвет. Затова казвам, че не можем да останем спокойни, разглеждайки действието на тази норма на чл. 175, ал. 15, която ограничава временното упражняване на функции при овакантина длъжност на някой от конституционните органи, защото тези условия и ред, които се създадоха от тази норма за 6-месечна продължителност при еднократно представяне на определена личност да упражнява тези правомощия в този кратък срок създава правна несигурност, създава непредвидимост, нестабилност и непоследователност в очакванията за работата на органа.

Колегата Дамянов каза, че ако тази норма беше създадена 2023 г., досега щяхме да имаме, не съм го изчислила, но поне няколко, поне 6 лица, които да упражняват функциите в рамките на по 6 месеца. Колеги, това е недопустимо. Бих казала недопустимо от гледна точка на функционирането на правовата държава. Тук считам, че върховенството на правото е нарушено.

И сега по отношение на най-важния въпрос. - тълкуването на правната норма екс леге. Пак се връщам на принципа, че е конституционно недопустимо с изтичането на определения законов срок да няма действащ Висш съдебен съвет. Невъзможно е от гледна точка на функционирането на правовата държава, респективно на съдебната власт да липсва субект изпълняващ, макар и временно функцията, предвидена за самостоятелен конституционен орган, каквато е фигурата на главния прокурор. Принципът на непрекъсваемост на функционирането на държавата и нейните органи не допуска вакуум в упражняването на власт. Тези правомощия не престават да съществуват и да се упражняват, а продължават да се упражняват независимо от това дали сме съгласни с личността, която заема поста или не. Защо това е така?

Всъщност, защо не можем да се съгласим с тълкуването, че разпоредбата на ал. 15 в чл. 173 се прилага екс леге. Разпоредбите, които се прилагат екс леге създават или изменят права или прекратяват права в зависимост от сферата, в която те действат, но с нормата, действаща екс леге, не трябва да се нарушават други правни принципи, както казах - принципа за недопустимост на отказ от правосъдие, и принципа за правната сигурност, която се осигурява с непрекъсваемостта на упражняването на функциите на държавен орган. Само поради тези съображения считам, че екс леге нормата не действа. Не действа, защото не може да няма субект, който да изпълнява функциите. Да, може да е спорно дали след определения период следва да се определи нов или не от съответния компетентен орган на Висшия съдебен съвет, тоест изисква се дискрецията на съответния компетентен орган, който следва да реши дали след 6-месечния

срок да продължи изпълнението на функциите на вече определения прокурор с оглед тълкуването, че нормата, според прокурорите, не действа при несъщинско обратно действие или пък да определи нов при положение пък на обратната теза, че този принцип действа, но аз казах защо не следва да действа тази норма в смисъла на нейното обратно действие, защото е създадена *Intuitu personae*, създадена е в нарушение на обществения интерес, тъй като не може един държавен орган, какъвто е всеки от тези конституционно определени три органа - главен прокурор, председатели на двата върховни съда, фактически не могат те да бъдат оставени без изпълняващ функциите, защото това противоречи на принципите на правовата държава, а особено при упражняването на съдебната власт. Ние в момента имаме редица казуси, въплътени в решения на отделни състави, включително на ВКС и на отделни състави на ВАС, в които се приема, че от 21.07.2025 г. няма главен прокурор, т.е. няма такъв орган. Кое то какво? Води до отказ от правосъдие и ситуацията става нетърпима. Ако приемем, че има норми, които действат *ex lege*, а такива има, действието на нормата *ex lege*, не е необходимо при нея да се иска съгласието на субекта в полза на когото се създават права, респективно не подлежи на оспорване от субекта в тежест на когото се създават задължения, което очевидно не е ..., това проявление на нормата не може да се приеме в настоящия случай именно защото действа принципът на непрекъсваемост на упражняването на държавната власт в лицето на нейните органи. Защото това действие се проявява автоматично докато в настоящия случай, както казах, е необходима санкцията на съответната колегия, в случая Прокурорската колегия, както се изясни, с оглед аргументите за компетентния субект, който трябва да реши въпроса с изпълняващия функциите.

И друго нещо. Когато имаме две противоречиви тези. В момента в правната общност има две противоречиви тези. Едната казва - следва да се прилага нормата, с оглед несъщинското и обратно действие. Другата теза казва - не, нормата не следва да се прилага, защото тя не действа екс леге, тя противоречи на принципите на правото за непрекъсваемост на функциите на държавен орган, както и противоречи на принципа за недопустимост на отказ от правосъдие. Тези две тези са непримирими, те са в основата на един правен спор.

Колеги, Вие съгласни ли сте, че този правен спор може да се остави в основата на взимане на каквото и да било решение до този момент, при положение че съгласно и правната наука, и всички принципи на научния подход към решаването на даден проблем, е да не се решават въпроси на базата на спорни тези. А, на мен ми се струва, че тезата е спорна. Но за да се разкъса, разреже, както е в митологията, гордиевия възел на тази ситуация, която е нетърпима, следва да се вземе становище от правната общност по отношение на придвижването на всички ..., т.е. следва да се вземе решение от правоприлагащите органи, така да го кажа, и то от правораздаващите и правосъдните органи, какъвто е съдът, да се вземе решение, че каквото и да е произнасянето по-късно на Прокурорската колегия по въпроса не може да се препятства упражняването на функциите на изпълняващия функциите на главен прокурор във връзка с процесуалната му дейност по различни въпроси, уредени в Наказателно процесуалния кодекс. И най-вече аз просто съм изумена, въпросът във връзка със сезирането на съдилищата върховен, съответно наказателна колегия, съответно апелативните съдилища в съответните наказателни колегии с искане за възобновяване на наказателни

дела на основанията, разписани в закона, каквото правомощие има само главният прокурор или изпълняващия функциите, защото така или иначе той трябва да ги упражнява тези правомощия.

Колеги, тези правомощия са свързани с преклузивни срокове, те са разписани в закона. И сега, за жалост, ако трябва да направим една равносметка, ще видим, че случаи, в които има неправилно осъдени лица или обратното - случаи, в които има неосъдени лица за извършени престъпления при наличие на всички фактически обстоятелства и законови основания да бъдат санкционирани от наказателното право, в голяма част тези дела просто отиват в небитието, защото срокът за подаване искания от главния прокурор по такива дела е 6-месечен, а има и по-кратки срокове, когато имаме решение на Европейския съд по правата на човека сроковете са още по-кратки. Така че ние на този въпрос трябва да си отговорим - имаме ли отказ от правосъдие в момента със считане, че экс леге престават да действат правомощията на изпълняващ функциите на главен прокурор или не? Това е основната задача. Но за съжаление ние не сме органът, който може да вземе това решение. Има сезиран Конституционен съд, дело № 2/2026 г., което е образувано, допуснато, в момента се изчакват становищата на научната мисъл, което трябва да даде отговор на въпроса противоречи ли тази норма на Конституцията и на чл. 4 на правовата държава?

При всичките тези аргументи, които по мое разбиране, се очертават като проблематични въпроси във връзка с упражняване на правомощията на главния прокурор и реакцията на съдилищата, които в едната част не ги признават, в другата си част ги признават, поради действието на принципите, които изложих вече, всичко това сочи на накърняване принципите на правовата държава чрез

подобна правна норма и нейното тълкуване. Даже четох едно становище на, единственото становище, което е приложено сега в материалите по конституционно дело № 2, на ..., за мен, за съжаление, не познавам този ...(не се разбира), който казва - В случая не е важно дали нормата действа, въпросната норма действа поради принципа на несъщинско обратно действие спрямо заварените юридически фактори, а именно овакантираните вече длъжности и определения и.ф. „главен прокурор" или не, но трябва да се отговори на въпроса как да се оправдае нефункциониращ държавен орган, което е извън тълкуванието на Конституционния съд, защото тълкуването на закона се прави от правоприлагащия орган, а Конституционният съд може да каже само дали противоречи или не тази норма на Конституцията.

Благодаря Ви за вниманието! Извинявайте, ако съм Ви отегчила!

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря, г-жо Имова.

Госпожа Захарова.

ГАЛИНА ЗАХАРОВА: Уважаеми колеги, аз ще бъда относително кратка и ще помоля да изслушате и моето виждане по въпроса. Основният проблем, който се очерта в нашата дискусия относно компетентността на пленума, респективно на всяка от колегиите да определя временно изпълняващите функции на председател на Върховен административен съд, Върховен касационен съд и на главен прокурор, не може да бъде пренебрегната, разбира се, но по мое мнение към настоящия момент той вече е получил своя относително ясен отговор. Госпожа Дишева правилно посочи дискусията на Пленума на Висшия съдебен съвет, проведена на 22 юни 2023 г., когато се коментира същият въпрос и много от аргументите, които чух в днешното

заседание, бяха споменати и тогава, и са залегнали в протокола. Правилно беше и отбелязването кой как е гласувал и какви позиции е застъпвал.

Какво се случи след 22 юни 2023 г.? Първо, бяха постановени два съдебни акта, които бяха цитирани както от господин Дамянов, така и от г-жа Дишева, аз няма да възпроизвеждам тяхното съдържание, а те са факт в правната действителност. Изхождайки при формирането на своите виждания аз смятам, че съдебните актове трябва да бъдат уважавани, независимо дали ние по същество сме съгласни или не сме съгласни с тяхното съдържание и най-важното, че те трябва да се изпълняват. Така или иначе и в двата съдебни акта, първият от 3-членен състав, постановен на 19 юли 2023 г., а и във вторият на 5-членен състав на ВАС, постановен на 11 октомври 2023 г., е взето отношение по въпроса за компетентността на органите, отговорни за избор на изпълняващ длъжността „главен прокурор“ в случая. Тези решения и доводите на съдебните състави няма как да бъдат игнорирани.

След датата на пленума през 2022 г. се случи и нещо друго, на което аз искам специално да наблегна, защото, съобразявайки това, което ще кажа, бихме могли да достигнем до извод относно отделната компетентност и на двете колегии и по други съображения. За мен те са от изключителна важност. В тази насока, колеги, ще цитирам известното решение на Конституционния съд №13/26.07.2024 г. по конституционно дело № 1/2024 г. относно част от неслучилите се конституционни изменения, касаещи само и единствено делата за съдебната власт, които за мен са изключително важни. В това конституционно решение в т. 4, б. „б“ по отношение на правомощията, които кадрово

и административно обезпечават съдебната власт, е отбелязано следното. И то точно в контекста на въпроса, който ние обсъждаме: Относно конституционността на предложеното решение и изобщо председателите на върховните съдилища, респективно главният прокурор, да се избират и всички свързани с тях въпроси да бъдат в тежест на съответните колегии. Аз не искам да Ви обременявам с излишни цитати от конституционното решение, но не мога да не спомена, че в текста на същото изрично са залегнали констатации като по този начин установеното за съдиите от една страна и за прокурорите и следователите, е относимо за всяка от системите на съдебната власт, нейната цялост; за всеки един съдия, прокурор и следовател, независимо къде е мястото му в институционалната структура на системата на съдилищата или на системата на прокуратурата. Предоставянето на тези функции, съответно на двата отделни органа Висш съдебен съвет/Висш прокурорски съвет, е насочено към постигане на целта, с която създателите на Конституцията въвеждат отговорния орган за кадровото и административно обезпечаване на съдебната власт и това е с оглед гарантиране на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите. Конкретика по отношение на тези изменения в § 16 и § 17 от Закона за изменение на Конституцията, Конституционният съд е приел, че сами по себе си те не са противоконституционни.

Цитирам това пред Вас, защото независимо от крайното решение на Конституционния съд при внимателния му прочит ние бихме видели много широки възможности за усъвършенстване на структурата и на устройствените по отношение на кадровото и административно обезпечение на съдебната власт разпоредби. Това, което Ви казах досега, е в пълна кореспонденция с решението

на пленума за обособяване на дейността и на правомощията по избор на временно изпълняващ функциите на главен прокурор, а и на председатели на двете върховни съдилища независимо от това, че изборът на главен прокурор и на титулярни председатели така или иначе остана в правомощията на пленума. Аз не се отказвам от заявеното на заседанието на 22 юни, което ни припомни госпожа Дишева относно действителната функционална неравнопоставеност на председателите на върховните съдилища и на главния прокурор. Това е така, това не може да бъде отречено, и аз дори считам, че е твърде неправилен по същество добилият гражданственост извод относно „тримата големи“. Така е структурирана по Конституция съдебната власт, че в нея има един главен, един самостоятелен конституционен орган и това е главният прокурор, но в контекста на казаното от мен досега аз смятам, че ние съдиите поне би следвало да отстояваме и то ревностно малката самостоятелност, която ни се позволява да осъществим на практика в рамките на тази Конституция.

Извън изложеното дотук само с няколко изречения ще маркирам и следното. Всъщност въпросът за избора на изпълняващи функциите на главен прокурор, а и на председатели на върховни съдилища би могъл да бъде разглеждан в още два аспекта и те също са ясно очертани в практиката на Конституционния съд както в по-новата, така и в по-старата такава. Първият аспект е относно равнопоставено положение на всички административни ръководители в органите на съдебната власт извън конкретно посочените фигури - председатели на върховни съдилища и главен прокурор. Но дори по отношение на тях, по конституционни актове, а то е прието и понастоящем, се счита, че те не са загубили магистратските си качества. Те са магистрати, те са

и административни ръководители. Това с особена сила е относимо към председателите на двата върховни съда. Те са, всъщност, само административни ръководители и доколкото в цялостното изброяване, включено в Закона за съдебната власт и в други нормативни актове, няма специални разпоредби, касаещи тази фигура временно изпълняващ длъжността и функциите на главен прокурор, респективно, на председател ВКС и ВАС, такива няма предвидени действително. Това означава, че изключенията се отнасят само и единствено по отношение на тези фигури и ние не бихме могли чрез разширително тълкуване да разпростираме правила, непредвидени изрично, върху други фигури. И това според мен е напълно логично, защото изпълняващ функциите на главен прокурор или на председател на върховен съд не е само по себе си отделна длъжност. Личността, конкретната личност, която изпълнява тези функции, е заместник на съответния административен ръководител, а може да бъде и въобще съдия, прокурор от състава на съответните органи.

Така че към настоящия момент, преценявайки тези обстоятелства съвсем накратко, аз считам, че изпълняващите функциите трябва да бъдат определяни персонално от съответните колегии, така както и Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет взе своето решение при определянето на изпълняващ функциите в лицето на съдия Чернева и както вероятно след месец-два ще има ново решение в тази насока.

За това мое становище няма особено значение за пълното тълкуване на чл. 173, ал. 15, което изложиха преждеговорившите и което вероятно ще споменат и други колеги в своите изказвания. Защо казвам това? Казвам това, защото аз така съм устроена, че във всякаква ситуация би следвало да търсим

някакъв разум, прагматичност, рационалност и поради това и в настоящата ситуация, в която се намираме, вместо да повтаряме отново собствените си виждания по приложението на чл. 173, по наличието на обратна сила или сила занапред, ние бихме могли да преценим в друг контекст предложението на министъра на правосъдието и според мен това би било редно и рационално.

Дали разпоредбата на чл. 173 има обратно действие, несъщинско обратно действие или действа занапред? Аз считам, че това не е въпрос по принцип на този орган както в настоящия му състав, така и в състава на съответните колегии. Тълкуването на тази разпоредба в различните ситуации, които са създадени в закона, съобразно правомощията на всеки отделен случай, принадлежи на съдилищата. Така, колеги, известно е на всички, многократно се спомена, наказателната колегия на върховния съд, подчертавам - състави на Наказателната колегия на Върховния касационен съд, в рамките на своето правомощие да преценят допустимостта на сезирания орган в производства по възобновяване на наказателни дела, е приела, че, с оглед изтичане на визирания в чл. 173, ал. 15 законов срок, подадените след 21 юли искания за възобновявания са недопустими. Няма друг орган в Република България, който може да вземе решение по този въпрос. За яснота трябва да спомена изрично и нещо друго, което съм се опитала да кажа, но очевидно е било нечуто. Върховният касационен съд, съставите на наказателна колегия са се произнасяли стриктно в рамките на своите правомощия, така както действа всеки един съдебен състав. Оспорването на тези правомощия по ред непредвиден в закона не е допустимо в правовата държава. В медийното пространство е известно и обстоятелството, че в рамките на Наказателна колегия на

Върховния касационен съд е проведено и вътрешно организационно общо събрание по уеднаквяване на самата практика в съда. С оглед изключителната важност на този въпрос са били обсъждани и въпросите във връзка с тълкуването на чл. 173, ал. 15 съгласно това как действа тази норма. По Закона за достъп до обществената информация аз съм предоставила извлечения от решенията на това общо събрание на съда на лица, които са искали. Кое е важно в случая? Важно в случая е, че при наличие на противоречива практика на съдилищата по този въпрос отново е компетентна по законоустановения ред Наказателната колегия на Върховния касационен съд. В съда са постъпили сигнали за такава противоречива практика. Аз няма да Ви обременявам с брой дела, по отношение на които е констатирана тази практика. Всички известни към 4 февруари съдебни актове са били събрани, обсъдени от аналитичното звено на наказателна колегия и в резултат на анализа аз съм преценила, че са налице основания за образуване на тълкувателно решение. Искането е изготвено, с оглед правилата за работа на Общото събрание на Наказателна колегия при постановяване на тълкувателни решения. Не съм образувала тълкувателно дело поради необходимостта да бъде изчакано решението на Конституционния съд. Защо? Защото решението на Конституционния съд касае тъкмо въпроса за конституционносъобразност на нормата на чл. 173, ал. 15 и ние чакаме решение и отговор от Конституционния съд на този въпрос. Но, колеги, ние не чакаме от Конституционния съд обяснение как да се тълкува тази норма, какво е нейното действие, кое е допустимо и кое е недопустимо, защото това е въпрос по приложението на закона. Ние също така не чакаме отговор от Конституционния съд на въпроса дали е легитимен настоящият фактически изпълняващ

функциите „главен прокурор“ г-н Сарафов. Ние чакаме решение относно противоконституционността или непротивоконституционността на разпоредбата на чл. 173, ал. 15. Оттам нататък регулирането на съдебната практика е отново в ръцете на съдилищата.

Аз няма да приема упрек, какъвто съзирам в част от изказванията, а също така той е бил отправян и чрез други източници относно отказ от правосъдие, относно незаконосъобразно поведение, което води до накърняване на правата на гражданите.

Аз само ще заявя пред Вас, че когато бъде констатирана една законосъобразност, нейното saniране, с оглед на някакви последващи резултати и очаквания, не би допринесло за правосъдието по абсолютно никакъв начин. Това, че състави и на върховния съд, и на други съдилища са преценили, тълкували, в рамките на своята компетентност, разпоредбата на чл. 173, ал. 15 по определен начин, по никакъв начин не трябва да се превръща в укор към съда. В тази насока дори бих тълкувала и цитираното единствено становище, публикувано на сайта на Конституционния съд във връзка с разпоредбата на чл. 173. Аз тълкувам по съвсем различен начин съдържанието на това становище, но доколкото то е предоставено на вниманието на Конституционния съд, в рамките пък на неговата компетентност, аз ще се въздържа изрично да го коментирам.

Всички решения, които бяха цитирани по повод на твърдението за противоречива практика, освен това трябва да бъдат и много внимателно преценени с оглед на обстоятелството кога именно са били подадени исканията за възобновяване, а не с оглед момента на постановяване на актовете, защото след 21.07. са

налице множество произнасяния, но по искания, които са били отправени преди тази дата и съответно по упълномощавания, отправени преди тази дата, така че те всички следва да бъдат изключени от обсега на цитираната противоречива практика.

След произнасянето на Конституционния съд, ако разпоредбата бъде призната за противоконституционна, изходът е ясен. Ако не бъде призната следва да дейността на съдилищата по решаване на този въпрос и респективно по уеднаквяване на противоречива съдебна практика, ако такава бъде констатирана и продължи. Моето лично становище, без да обвързвам когото и да било включително съдийското съсловие, е, че нормата е ясна, категорична и трябва да се изпълнява.

Освен всичко изложено дотук се връщам към разума, прагматичността на нашето заседание. Независимо от мнението ми, че при определяне на изпълняващ функциите на председател на върховен съд е компетентна Съдийската колегия, а при определяне изпълняващ функциите на главен прокурор е компетентна Прокурорската колегия, аз смятам, че всеки може да предложи на тези органи смяната на конкретната личност, изпълняваща тези функции. Дали това искане ще бъде разгледано или не, дали това искане ще бъде признато за основателно или не, това е въпрос на суверенно решение на колегията. При тяхното решение ясно ще изкристализират отговорностите на тези две структури, чрез които действа Висшият съдебен съвет. В този контекст аз възприемам и искането на министъра на правосъдието, с което ние сме сезирани и това не е поради стриктно, поради това че след изтичането на датата 21.07., рамкираща 6-месечен срок, съгласно разпоредбата на чл. 173, ал. 15, не поради множеството тълкувания, които се появяват в общественото пространство на тази норма, а поради

преценката на определени фактори, които са съществени за обществото и които не могат да бъдат игнорирани.

Аз, колеги, също бих предложила на Прокурорската колегия да осмисли решението си относно персоналния избор на изпълняващ функциите. Основание за това ми дава една ситуация, която не мога да премълча пред Вас. След публикуването на първите съдебни актове на Наказателната колегия на Върховния касационен съд на сайта на прокуратурата се появи една позиция, която за мен надхвърли всякакви допустими граници на критика. Ситуацията беше такава, че се подложиха на съмнение не, на отричане съдебни актове, които подлежат на изпълнение. В позицията се съдържаха недопустими квалификации не само на ръководството на Върховния касационен съд, но и на съдиите от Върховния касационен съд. Това, което отекна най-болезнено за съда, а и в обществото, е обстоятелството, че в това становище за първи път се появи и тезата, че с решенията на наказателната колегия всъщност възтържествува несправедливостта и ще бъдат подложени на отказ от правосъдие редица дела извън тези по възобновяване, при които фактически изпълняващият функциите на главен прокурор е взел процесуално отношение. Аз твърдя, че много трудно бихме могли да обясним на обществеността точния процесуален ред, по който се действа по определени дела. Много трудно бих могла да обясня кое нарушение е съществено, кое е несъществено; какво значи и какво е правното значение на това да си единствен инициращ орган или други процесуално допустими ситуации.

Така за мен престижът на Върховния касационен съд беше съществено накърнен, без всякаква защита от който и да е орган в Република България.

По тези съображения аз също бих предложила на Прокурорската колегия да преосмисли своето становище. Дали тя ще се съобрази с него или не, е въпрос, който се разрешава само и единствено в рамките на тази колегия.

Това е. Аз повече няма да взимам отношение по този въпрос. Мисля, че достатъчно ясно маркирах пред Вас моята позиция.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря Ви, г-жо Захарова.

Госпожа Имова.

ВЕРОНИКА ИМОВА: Уважаеми господин министър, уважаеми колеги, аз имам само една реплика, защото, доколкото разбирам, се отправя упрек към колегите, които имат различно становище във връзка с тълкуването и прилагането на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ от колегите във Върховния съд, Наказателна колегия. Аз също произхождам от тази колегия и се гордея с това. Неведнъж, колеги, съм участвала в тълкувателни дела и в част от случаите всеки от съдиите в Общото събрание на Наказателна колегия е имал възможност да изрази своите аргументи и да напише особено мнение по въпроси, които касаят тълкуването и прилагането на закона, с които е бил сезиран Върховният касационен съд, Наказателна колегия. Еднаквостта и единността в позицията по тълкуването на даден текст не е пътят за правилното разкриване на съдържанието му и приложението му в практиката. Често точно противоположните становища помагат на колегията в цялост да достигне до правилното решение и затова не приемам упрека на съдия Захарова, че едва ли не, като съм изразила моето становище за отказа от правосъдие и за накърняване принципа за непрекъсваемост в упражняването на функциите на държавен орган, съм накърнила нечие достойнство или пък нечия правна теза.

Напротив, правните тези са пътят към установяване на правилното тълкуване и приложение на закона, така че не приемайте, съдия Захарова, с цялото ми уважение към Вас, като, как да кажа, едва ли не като неприличен тон и лошо поведение от моя страна, че застъпвам едното от становищата сред колегите.

И пак ще подчертая (и свършвам с изказването си), че въпросът относно конституционосъобразността на нормата на чл. 173, ал. 15 по-скоро измества или не би следвало да бъде обсъждан от нас, защото ние не сме компетентни да вземем становище, но единствено Конституционният съд следва да каже. Може нашите тези да са в една или друга посока, за липса на защита на обществен интерес и т.н., но ние не можем да вземем становище. Това се подчертава и от конституционалисти. Уважаемият професор Киров казва: „Четете Конституцията, обърнете внимание на функционирането на държавните органи, какъв е принципът.“ Това показва, че всъщност основният въпрос за решаване е въпросът по правилното тълкуване и прилагане на закона, който не е предмет от компетентността на Конституционния съд, тоест думата има Върховният касационен съд и той трябва да бъде коректен и да изслуша всички становища, за да вземе правилното решение.

Едната теза, която противоречи на другата теза, не е повод за обида, не е повод за упрек. Много Ви моля да спазваме етичността в плуралистичния подход на изразяване на становища в правната общност!

Благодаря Ви!

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря, госпожо Имова!

Госпожа Захарова.

ГАЛИНА ЗАХАРОВА: Благодаря!

Много Ви моля да бъда извинена, но не мога да се въздържа, защото усещам неправилно разбиране на думите ми и дори изопачаване. Аз мисля, че ясно казах, че по въпроса за компетентността на органа, овластен да инициира производства по възобновяване на наказателни дела, е компетентен Върховният касационен съд. По отношение на тълкуване на разпоредбата на чл. 173, ал. 15 в рамките на тази компетентност ще се произнесе съдът. При констатиране на противоречива практика отново законът е предвидил ред за решаване и на тези въпроси.

В нито един момент не съм се противопоставила на различните правни мнения, които съществуват, и най-малко мене можете да упреквате в нетърпимост към правни тези на когото и да било! Всеки има право да развива тези, именно заради това с едно изречение аз маркирах и моята лична теза, подчертавайки каква е тя. Мисля, че се касае до голямо недоразумение, и моля да вземете думите ми правилно предвид! Никога не съм налагала моите правни тези комуто и да било!

ОЛГА КЕРЕЛСКА: Колеги, заседаваме вече около три часа и половина и моето процедурно предложение е да направим почивка от порядъка поне на 15 минути – мисля, че всички имаме нужда от това. Освен това, изхождайки от заявеното от Вас, че Вие бихте желали да чуете всеки един от нас по поставената за обсъждане тема, аз призовавам колегите да се придържат в по-голяма степен, доколкото е възможно, към зададената тема и действително да не преповтаряме, и то в пълнота, заявени от нас позиции, дискутирани в други заседания на Пленума на Висшия съдебен съвет.

Другото ми предложение е – нека първо се даде възможност на колегите, и на мен включително, защото също имам

намерение да се изкажа, да вземем становище по въпроса и тогава вече да се върви към повторни изказвания, реплики, дублики и т.н. Ако има чак такова засягане от думите на един или друг колега, който се е изказал преди това, нека съответният колега да запомни за какво става въпрос, и като изчерпим дискусиата със взимане на становища от всички членове на Висшия съдебен съвет, тогава да се развиват тези процеси на реплики и дублики – това ми е предложението.

ОГНЯН ДАМЯНОВ (без включен микрофон): Нека да е половин час, господин министър!

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Добре, продължаваме в 13,30 ч.

(след почивката)

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Колеги, имаме кворум.

Продължаваме в 13,36 ч.

Моля, заповядайте който още иска да се изкаже!

Госпожо Пашкунова.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Благодаря Ви!

Колеги, сезирани сме с предложение от министъра на правосъдието, като, по мое мнение, ние следва да се произнесем по допустимостта на това предложение, преди да вземем отношение по същество, а едно от основните изисквания за допускането му за разглеждане е компетентността на органа.

Бяха изразени различни становища. Този въпрос ние сме го коментирали и в заседание на Пленума на 22 юни 2023 г., за което заседание вече стана дума. Там бяха очертани две тези с подкрепящи ги аргументи.

В рамките на това проведено заседание аз съм изразила становище, че компетентен орган да определи временно изпълняващия длъжността „главен прокурор“ е Прокурорската колегия, като съм изложила съображения, които ще маркирам накратко, тъй като министърът на правосъдието Янкулов не присъства на това заседание – то беше свикано по предложение на тогавашния министър на правосъдието г-н Атанас Славов. Тъй като се изложиха обаче аргументи в подкрепа на прилагане на закон по аналогия, аз съм длъжна да очертая и моето становище, което се различава в правната аргументация от тази, която се съдържа в настоящото предложение, което беше споделено от колежата Дишева.

Колеги, по мое мнение, относимата уредба, която дава отговор на въпроса кой е компетентен да определи временно изпълняващ функциите „главен прокурор“, се съдържа в Глава II, Раздел II от Закона за съдебната власт „Дейност и организация на Висшия съдебен съвет“, и в Глава IX, Раздел I от същия закон, в който са детайлизирани правомощията на съответната колегия и на Пленума. Няма да повтарям всичко това, което се коментира и се каза в рамките на това заседание, още повече някои от тези аргументи вече бяха споменати, но основните акценти са, че граматическото, логическо и историческо тълкуване на тези разпоредби води до обосновано заключение за компетентност на съответната колегия при решаването на този въпрос. Какво имам предвид? Член 30, ал. 2 от Закона за съдебната власт регламентира правомощията на Пленума и в точка 6 от тази разпоредба е посочено, че Пленумът на Висшия съдебен съвет е оправомощен единствено да предлага на президента на републиката назначаване на председателите на двата върховни съда и на главния прокурор.

Останалата кадрова дейност съгласно чл. 30, ал. 5 от Закона за съдебната власт е в обхвата на компетентност на съответната колегия – назначаване, повишаване, освобождаване на следователи, прокурори и съдии, включително съгласно чл. 30, ал. 5, т. 4 определяне броя, назначаване и освобождаване на административните ръководители и на техните заместници, като изрично е изведено и посочено като изключение, че тази норма на чл. 30, ал. 5, т. 4 не се отнася за „тримата големи“. Тези правомощия са детайлизирани в разпоредбите на чл. 167 до чл. 175 от същия този устройствен закон. Тези разпоредби очертават предявените изисквания към административните ръководители и техните заместници, компетентния орган да открие съответната процедура, субектите, които могат да ги номинират, както и компетентните органи и процедурите по предсрочно освобождаване. И тук не мога да не цитирам няколко разпоредби, които, по мое мнение, са важни с оглед граматическия им анализ. В чл. 167, ал. 2 от Закона за съдебната власт, където се сочи, че откриването на процедури за избор на административен ръководител е в компетентност на съответната колегия, също са изключени председателите на върховните съдилища и главният прокурор. Аналогично е положението в чл. 169, ал. 1 и ал. 3 от Закона за съдебната власт, както и в чл. 175, ал. 3, която пък е относима към предложението за предсрочно освобождаване, и това, по мое мнение, е така, защото в чл. 173 е разписана процедурата по откриване, провеждане и финализиране на процедура за избор на „тримата големи“. Всички знаем, тя приключва с предложение до президента и с издаването на указ се завършва този сложен фактически състав. Така че, по мое мнение, само въз основа на лексическото тълкуване на тези норми могат да бъдат формирани

изводи, че законодателят е направил разграничение между статута на „тримата големи“ и статута на всички останали административни ръководители и техните заместници, в която категория, по мое мнение, попадат и временно изпълняващият функциите длъжността „председател“ на ВКС, на ВАС и „главен прокурор“.

Иска ми се, колеги, да обърна специално внимание и на две други разпоредби, които бяха цитирани от колегата Имова – чл. 168, ал. 7 и чл. 175, ал. 4, които са относими точно към настоящата хипотеза. В тези разпоредби се сочи, че при отстраняване от длъжност на административен ръководител, съответната колегия определя временно изпълняващ функциите до назначаването на длъжност на нов административен ръководител. Забележете, колеги, тук липсва цитираното вече изключение, на което се позовах в нормите, които изброих. Моето становище е, че подобно заключение се извежда и при логическото тълкуване на нормите, относими към характера на процедурата, към правомощията на „тримата големи“ и срока, за който те се назначават, и характера на процедурата, правомощията и срока, за който се избира временно изпълняващият функциите. Какво имам предвид? Доста сложна и продължителна е процедурата по избор на главен прокурор и на председатели на върховните съдилища. Тя е свързана с номинации, с изготвяне на концепции, на становища, на доклади на ресорни комисии, свързана е с възможност за участие на гражданското общество, представяне на становища от професионални организации и съответно изслушвания, които дават възможност на членовете на Пленума на Висшия съдебен съвет да формират своето решение по отношение на лицето, което ще бъде предложено за тази длъжност. Колеги, същевременно непрекъснатостта в работата на административното ръководство

при предсрочно освобождаване или при отстраняване от длъжност на административен ръководител, включително оглавяващ върховните съдилища и главния прокурор, предполага една бързина и оперативност при вземане на решение, тоест не е допустимо такава процедура с изготвяне на становища, доклади, концепции, и то е логично с оглед срока, в който според волята на законодателя се предполага, че ще се изпълняват тези временно изпълняващи функции. Тук за мен сериозен аргумент е промяната в чл. 173, ал. 15, която лимитира този шестмесечен срок. Колеги, в момента ние сме в ситуация на аномалия на развитието на обществените отношения, поради което те не се обхващат от регулацията, която е по закон, но за това ние нямаме вина. Орган Висш съдебен съвет с изтекъл мандат, на който са ограничени правомощията за избор на „тримата големи“, и същевременно това налага временно изпълняващи на тези високи длъжности и постове, които са предмет на правна уредба от действащия закон. Та мисълта ми беше, че този срок, тази процедура е различна.

И нещо друго, на което бих искала да обърна внимание. Колеги, много е важен и обхватът на правомощията. Аз не съм съгласна (и това съм го заявявала и продължавам да го поддържам) с това, че както председателите на върховните съдилища и главният прокурор, така и временно изпълняващите функции на съответните длъжности са с еднакъв обхват правомощия. Моето становище е, че доколкото става дума за временно изпълнение на функциите, временно изпълняващите функции не могат да бъдат членове по право на този орган съгласно чл. 30 от Конституцията, защото това „член по право“ на Висшия съдебен съд произтича от избора им на титуляри на тези длъжности. Моето становище, колеги, е, че по тази причина те не могат да участват нито в

заседанията на колегиите, респективно да осъществяват ръководство на заседанието на съответните колегии по смисъла на чл. 32, ал. 2 от Закона за съдебната власт, да участват в кадровата дейност. Тези им правомощия не произтичат от назначаването им на тази длъжност. Моето становище е, че те не могат да инициират и тълкувателна дейност съгласно чл. 125 от Закона за съдебната власт, както и да сезират Конституционния съд, защото това са все правомощия, които са възложени на титулярите на тази длъжност.

И още едно изречение в този смисъл бих искала да кажа във връзка с това, което Вие изрично сте посочили в предложението и което е свързано с функционалната компетентност на временно изпълняващия. Вие се позовавате на чл. 139, ал. 2 от Закона за съдебната власт – че той имал изключителните правомощия да отменя и да изменя прокурорските актове в качеството си на временно изпълняващ. Да, така е, обаче такива правомощия по силата на същата разпоредба имат и заместниците на главния прокурор, а те се избират от съответната колегия. Нещо повече – заместниците, колеги, имат и компетентността по чл. 138, ал. 1, т. 2, т. 7 и т. 11 от Закона за съдебната власт, а именно: да организират дейността на Върховната касационна прокуратура и административните ръководители в прокуратурата; да ръководят контролната дейност на прокуратурата, както и да определят реда и показателите за получаване на информация за разследванията по досъдебните производства. Моето становище още в заседанието на 22 юни беше, че с това се ограничават правомощията на временно изпълняващия функции по административно управление, свързани с организацията на дейността, с ръководство на контролната дейност и разбира се, с отчетност, доколкото е необходимо тези

правомощия да бъдат осъществявани непрекъснато при управлението на тези органи на съдебна власт.

И за да приключа с анализа на действащата уредба, която към 22 юни аз съм очертала като относима в подкрепа на това становище, искам да кажа, че и тълкуването на тези норми в исторически аспект също мотивира подобно заключение. Съдия Захарова спомена в тази връзка и последващи, и предхождащи конституционни дела, които имат за цел, както и промените на Конституцията през 2015 г., и последващите такива в Закона за съдебната власт, да концентрират кадровата дейност в рамките на съответната колегия, като единствено предоставят правомощието по избора на „тримата големи“ на Пленума на Висшия съдебен съвет.

Толкова, накратко, за аргументите, които към 22 юни аз съм съобщила, за да застъпя становището, че изпълняващият функциите „главен прокурор“ е следвало да бъде избран от Прокурорската колегия.

И тук само още едно изречение във връзка с казаното от колегата Дишева, че сме били поставени пред свършен факт, и тъй като действително Пленумът не е орган, който може да осъществява административен контрол по отношение на решенията на колегиите и да ги отменя, това ни е мотивирало да вземем това решение. Това беше допълнителен аргумент, но не и същностен и основен за тезата, която се изрази тогава в това заседание, тъй като действително актовете на Съвета, когато действа като колегия или като пленум, не подлежат на оспорване по административен ред, а само и единствено са предмет на съдебен контрол.

Колеги, искам обаче да обърна внимание на няколко факта и обстоятелства в правния мир, които настъпиха след

тогавашната дискусия и които, по мое мнение, подкрепят тезата на мнозинството, че това е правомощие на съответната колегия.

Какво имам предвид? Вече многократно се цитираха две определения на Върховния административен съд - № 8013/19.07.2023 г. и № 9485/11.10.2023 г., съответно на тричленен състав на шесто отделение и на петчленен състав на втора колегия. Вярно е, колеги, че тези определения са финализирали с диспозитив „оставя без разглеждане предложението на министъра“ с констатации, че липсва правен интерес, но по мнение, ние не можем да пренебрегнем обстоятелството, че там е взето отношение – в съобразителната част и на двете определения, по въпроса за компетентността на съответните колегии. Изрично се казва в тези съдебни актове, че законодателят ясно и категорично прави разграничение между статута на „тримата големи“ и статута на всички останали административни ръководители, както и на следваната процедура при тяхното назначаване, което, колеги, с оглед аргументацията в тази посока е обосновало изводите на Върховния административен съд, че правомощие да определи временно изпълняващия функциите „главен прокурор“ е предоставено изцяло на съответната колегия, което от своя страна пък предполага и изводите, че министърът на правосъдието няма процесуална легитимация да предлага кой да бъде временно изпълняващ функциите „главен прокурор“.

И още нещо като допълнителен аргумент, което ми се струва, че не можем да не обсъдим и което е последващо обстоятелство в дискусията ни на 22 юни. Колеги, след решението на Прокурорската колегия на 16 юни, с което беше определен изпълняващ функциите „главен прокурор“, и решенията на

Съдийската колегия през месец ноември 2024 г. и 14 октомври 2025 г. няма съдебен акт в рамките на осъществен съдебен контрол от Върховния административен съд, като на мен ми е служебно известно, че има дисциплинарни дела, инициирани по предложение на временно изпълняващия функциите „главен прокурор“, в който да е констатирана и да е прогласена нищожност на акта на Прокурорска колегия. Аз мисля дори, че имахме едно дело по предложение на временно изпълняващия функциите „председател“ на ВАС и за Съдийска колегия, но не знам на какъв етап е стигнало – говоря за дисциплинарно производство. (Реплика на Атанаска Дишева без включен микрофон: Не сме имали такова.) Та мисълта ми беше, всички знаем, че нищожността е най-тежката форма на недействителност, поради което тя може да бъде прогласявана и инцидентно по повод на друг правен спор – както служебно от съда, така по искане на заинтересованите страни, това не е ограничено във времето, съответно безсрочно е, и последиците са, че при констатация на наличен нищожен акт, от която законосъобразност зависи окончателното решение, съдът е длъжен да се произнесе и е длъжен да прогласи тази нищожност, защото един от най-съществените пороци за нищожност на актовете е именно липсата на материална, териториална или по степен компетентност, по какъвто въпрос спорим в момента – дали Пленумът като орган има правомощията да взема подобни решения, или това е в компетентността на съответната колегия.

Колеги, тук искам да спомена и решенията и определенията на Върховния касационен съд и апелативните съдилища по наказателните дела за възобновяване. В разпореденията на Върховния касационен съд, с които се отказва образуване на наказателно дело по искане за възобновяване на

изпълняващия функциите „главен прокурор“, както и в определенията на апелативните съдилища, с които се оставят без разглеждане подобни искания, аргументите, колеги, са, че липсва валидно сезиране след 21 юли 2025 г. поради изтеклия срок в нормата на чл. 173, ал. 15. В нито един от актовете не се релевират доводи за незаконосъобразност на действията и на актовете на изпълняващия функциите „главен прокурор“ до тази дата поради липса на компетентност на органа, който го е определил, което, по мое мнение, също индикира на обстоятелството, че съдилищата се съгласяват с компетентността на съответната колегия.

И още нещо – в решенията, включително тези, които Вие сте цитирали във Вашето предложение (няма да ги изброявам изчерпателно) - № 485/12.11.2025 г. на Върховния касационен съд или № 325/13.10.2025 г. по № 999/2025 г. на Апелативен съд-София, производствата са възобновени и има надлежно произнасяне, като допустимостта е аргументирана с осъществяването на тази дейност по сезиране преди датата 21 юли, което, по мое мнение, също следва да бъде аргумент в подкрепа на обстоятелството за компетентността на съответната колегия при произнасянето по този въпрос.

Така че, колеги, накратко, това ми се искаше да маркирам като съображения в подкрепа на обстоятелството, че по предложението, което сте направили, единствен компетентен орган е съответната колегия, поради което, по мое мнение, ние следва да оставим без разглеждане същото и да го изпратим на основание чл. 112 от АПК на Прокурорска колегия. При произнасянето същата следва да вземат отношение по всички въпроси, които днес се обсъждаха, свързани с допустимост, с основателност, включително по отношение правоприлагането на чл. 54, ал. 1, т. 4 от

Административнопроцесуалния кодекс във връзка с образуваното конституционно дело № 2/2026 г., по което знаем, че е допуснато за разглеждане по същество искане за оспорване конституционносъобразност на приложим закон.

Благодаря Ви!

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря, госпожо Пашкунова!

Други изказвания?

Госпожо Керелска, заповядайте!

ОЛГА КЕРЕЛСКА: Колеги, аз очаквах все пак някои от колегите прокурори да вземат думата, защото се направиха достатъчно изказвания и чухме достатъчно аргументи с оглед на това за в бъдеще как би следвало да се развият събитията, но така или иначе, поне към настоящия момент не виждам желаещи от Прокурорска колегия, така че се възползвам от възможността да взема становище по повдигнатия въпрос.

Точката в дневния ред, колеги, както е зададена от господин министъра на правосъдието, е „определяне на временно изпълняващ функциите на главен прокурор“. Вероятно той я е внесъл по този начин, изхождайки от собственото си разбиране, което е обосновано в самото предложение за свикване на Пленума по тази точка, че всъщност Пленумът на Висшия съдебен съвет е компетентният орган, който да определи изпълняващ функциите на главен прокурор. Независимо от това обаче, при всички положения, за да вземем решение и да се стигне до гласуване на точката – така, както е зададена, а именно „определяне на временно изпълняващ функциите на главен прокурор“, ние трябва да минем, и вече го правим с изказванията на колегите преди мен, през взимане на становище по отношение на това кой е компетентен да вземе това решение. Този дебат, колеги, както вече многократно се

спомена, но искам изрично да подчертая и изведа това обстоятелство пред скоби, че този дебат ние вече сме го водили на заседанието на Пленума на Висшия съдебен съвет, проведено на 22 юни 2023 г. Както се припомни, там бяха очертани две тези. Според едната теза, която беше добре и подробно аргументирана от тогавашния председател на Върховния административен съд Георги Чолаков, мисля, че и госпожа Пашкунова направи обстойно и подробно изказване, част от което възпроизведе преди малко, бяха в посока на това, че компетентен да вземе решението за избор на и.ф. „главен прокурор“ е Прокурорската колегия. Другото становище – че всъщност компетентен да вземе това решение е Пленумът, също беше развито с подробни съображения, изложени от колегата Дишева, колегата Захарова и от мен, като ние застъпихме тезата, че според нас по изложените от нас причини и обстоятелства в съответния момент компетентен да вземе това решение е Пленумът на Висшия съдебен съвет.

Първата теза, колеги, почиваше на анализ на нормите, които госпожа Пашкунова повтори преди малко – чл. 30, ал. 5, т. 4 от ЗСВ, чл. 167, ал. 1, т. 1 от ЗСВ, чл. 167, ал. 2 от ЗСВ, чл. 169, ал. 3 от ЗСВ, чл. 175, ал. 3 от ЗСВ, чл. 168, ал. 7 от ЗСВ и чл. 170, ал. 4 от ЗСВ. При анализа на тези норми, които и тогава бяха подложени в изказванията на колегите на граматическо, логическо, систематично и историческо тълкуване, съответните застъпници на тезата стигаха до извода, че компетентен да се произнесе по този въпрос е Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет.

Застъпниците на другата теза акцентираха на това, че всъщност има законова празнота, която трябва да бъде попълнена по реда на чл. 46, ал. 1, ако не се лъжа (цитирам по памет), от Закона за нормативните актове. Навеждаха се примери по

отношение на това какви са празнотите в Закона за съдебната власт, и то не само във връзка с конкретния случай, но и във връзка с освобождаването на главния прокурор, където разпоредбата на чл. 175, ал. 5 препраща към чл. 173, а пък чл. 173, колеги, най-добре разписва каква е процедурата за избор на „тримата големи“, която процедура, както вече се каза и всички знаем, защото сме я извървявали няколко пъти, е изключително сложна и тежка. Смело мога да кажа, че при освобождаването на господин Гешев като главен прокурор ние тази процедура като цяло не сме я следвали, тоест проявили сме известно юридическо творчество, ако мога така да се изразя.

Изтъквано беше също така, че има празнота в Закона за съдебната власт – дотолкова, доколкото правомощията на главния прокурор са значително по-различни от правомощията на председателите на двете върховни съдилища, включително и това, че по Конституция и по Закона за съдебната власт главният прокурор е изведен като самостоятелен орган, преди останалите органи на прокуратурата. На базата на тези примери донякъде се обосноваваше тезата, че по отношение на изпълняващ функциите „главен прокурор“ също има празнота в закона и подходът по тълкуване на цитираните от мен правни норми не е съвсем правилен.

Аз подкрепих тази теза, колеги, като първо започнах с това, че най-малкото Прокурорската колегия дължеше свикване на Пленума, защото след излизане на указа на президента за освобождаване на главния прокурор и неговото пристигане в Съвета те светкавично бяха свикали Прокурорска колегия, и изтъкнах, че по същия начин биха могли светкавично да свикат Пленум, на който ние да го обсъдим този въпрос, защото в

публичното пространство другата теза, а именно, че Пленумът е компетентен да определи и.ф. „главен прокурор“, вече беше излязла. И ако ние тогава бяхме направили това обсъждане, може би щяхме да стигнем до единно становище, а може би не, но така или иначе, щеше да се чуе мнението и становището на всички членове на Висшия съдебен съвет, защото, колеги, макар и разделени в две колегии с определени функции по закон, ние представляваме един орган и отговорност за действията на всяка една от колегиите, така или иначе, малко или много, поне в общественото съзнание, бих казала, носи и другата колегия. И когато и в средствата за масова информация, и навън, на улицата, на протести и други обществени събития се критикува дейността на едната или на другата колегия - съгласна съм, че в последно време именно във връзка с избора и липсата на смяна на и.ф. „главен прокурор“ по-критикувана е Прокурорската колегия, но така или иначе, много често се говори за Висшия съдебен съвет, който обхваща и Съдийската колегия. Така или иначе, такава колегиалност, бих нарекла, не беше проявена тогава в Прокурорската колегия – може би колегите са били сигурни, че е тяхно правомощието да проведат този избор. Лично аз бях много изненадана от скоростта, с която това се случи, и начина, по който протече. Коментирала съм ги тези неща на 22 юни 2023 г. на Пленума, за който споменах, но няма да се връщам към това.

Ще повторя съвсем накратко съображенията ми защо подкрепих становището за това, че в конкретния момент и при конкретната ситуация компетентен да избере и.ф. „главен прокурор“ би трябвало да бъде Пленумът на Висшия съдебен съвет.

Както казах, констатирани бяха и други празноти в регламентацията, които даваха възможност било за тълкуване,

било за препоръки „de lege ferenda“, а лично аз считам, колеги, че действително в условия на политическа криза, когато в крайна сметка се вижда, че държавната структура в лицето на Народното събрание не може да осъществи основна своя функция и задължение, а именно да избере членове на нов състав на Висш съдебен съвет, което само по себе си предполага и криза в управлението на Висшия съдебен съвет, би трябвало да има регламентация в такива случаи какво може да прави Висшият съдебен съвет и как да го прави. Това беше посочено изрично в решението на СЕС от 30 април 2025 г., където се говореше за т.нар. компенсаторни механизми или коригиращи механизми и т.н. Такива компенсаторни и коригиращи механизми, за съжаление, нашият законодател не е предвидил, може би защото никога досега и законодателят, пък и самите ние като орган на съдебната власт не сме били в такава ситуация, което пък наложи ние самите да търсим тези коригиращи механизми, и знаете, че в резултат на това Инспекторатът, който също в резултат на тази политическа криза е с изтекъл мандат - в момента те карат трети мандат, считано от началото на техния първи мандат, а пък ние сме в края на нашия втори мандат, Инспекторът взе решение да не прави предложения за образуване на дисциплинарни производства, тоест самоограничи се. Пише ли го това някъде в закона? Не, не го пише. При нас също се проведе дискусия и на работно съвещание се очертаха някои решения, които обаче след това, така или иначе, не се проведоха докрай. Решенията бяха във връзка с това кои могат да бъдат нашите правомощия като Съдийска колегия на Висшия съдебен съвет по определени въпроси, които представляват предмет на наша компетентност и са безспорен предмет на наша компетентност, когато ние действаме в условия на редовен мандат.

От тези решения мисля, че от мнозинството на Съдийската колегия се подкрепяше до края само едно, т.е. ние отказахме да образуваме дисциплинарни производства, които са направени по предложение на Инспектората и имаше предложения от някои дисциплинарни състави пък образуваните такива да бъдат прекратявани. И пак Ви питам: това пише ли го в Закона за съдебната власт? Не, не го пише. Това са такива коригиращи механизми, които в крайна сметка ние си самоналожихме предвид обстоятелството, че нашият мандат действително отдавна е изтекъл, такъв беше и коригиращият механизъм, който си се самоналожи Инспектората към Висшия съдебен съвет.

Защо ги говоря всичките тези работи? Защото, да, това, което каза колежата Пашкунова е точно така, в закона пише точно това и ако ние подложим тези разпоредби, които аз изброих, на всичките видове познати ни тълкувания, безспорно излиза, че компетентна е колегията на прокурорите или Прокурорската колегия, но като вземем другите обстоятелства, за които говорих досега, би трябвало да се замислим дали по-удачното не е, ако щете и като коригиращ някакъв механизъм, това решение да се вземе от Пленума на Висшия съдебен съвет, защото, колеги, Вие казвате, един от основните аргументи даже - Прокурорската колегия е компетентна, защото „Какво е изборът на и.ф. административен ръководител? Той е за кратко, няма кой знае какви последици и т.н.". Да, но ситуацията ни сочи на нещо коренно различно! При така създалата политическа криза и криза в нашите органи на управление на съдебната власт се оказва, че и.ф. административния ръководител на прокуратурата, т.е. главният прокурор няма да бъде за малко и никак не е за малко, и той кара трета година, трета година и не се знае всъщност оттук нататък до

кога ще кара, и доколко това е съответно всъщност на начина, по който той е избран. Ето за това става въпрос.

По тези съображения, макар и не развити точно по този начин, аз подкрепих тогава предложението и.ф. административният ръководител да бъде определен от Пленума на Висшия съдебен съвет, но тогава се предложи да се гласува решение в смисъл ние да кажем кой е компетентният орган. Това предложение аз не го подкрепих, защото считам, че то не би имало никаква правна стойност независимо от това дали едната или другата теза ще събере съответното мнозинство, то няма да задължи по никакъв начин двете колегии, да не говорим и тук колегата Дишева правилно се сети, че г-н Чолаков се намеси и каза, че ние не може да взимаме решения по тълкуване на закона или обвързващи решения с тълкувателен характер, и това се отнася както за Пленума на ВСС, така и за неговите отделни колегии. Какво щеше да бъде това решение? То щеше да бъде точно такова. Ние тълкуваме закона кой е компетентен да взима решение за избор на изпълняващ функциите „главен прокурор“.

Приключи Пленумът. Той също беше продължителен, напоителен от гледна точка на изказвания, аргументи и т.н. Мисля, че въпросът беше огледан от всички страни, изказани бяха всички становища, но това, което се очерта като резултат, че мнението на мнозинството към онзи момент беше, че всъщност Прокурорската колегия е в правомощието си да избира изпълняващ функциите „главен прокурор“ и колегата Захарова, и колежката Пашкунова обясниха какво се е случило след това.

И аз все пак, защото беше заложено така в предварителния ви замисъл и структура на моето изказване, ще припомня тези две определения № 8013/19.07.2023 г. на тричленен

състав на ВАС и № 9485/11.10.2023 г. Както стана ясно, тези определения са по повод жалба на министъра на правосъдието, която той пусна след нашето заседание на Пленума на 22.06.2023 г. и всички знаем какъв беше резултатът от това обжалване. Жалбата беше оставена без разглеждане със същото определение и това определение беше потвърдено от петчленния състав със също цитираното от мен преди малко определение № 9485 от 11.10.2023 г. Особено в първото определение на тричленния състав се развиват много обстойни съображения по отношение на това, че Прокурорската колегия именно е компетентна да взима решение по това кой трябва да бъде и.ф. главен прокурор. Аз съм абсолютно съгласна с г-жа Дишева, че тези разсъждения не се ползват със сила на присъдено нещо и е точно така, защото предметът на първото определение е да прецени дали министърът има правен интерес да пуска тази жалба.

Независимо от това обаче, колеги, както вече тук се каза и аз също се присъединявам, това са разсъждения на съда и инстанцията, пред която се обжалват нашите административни актове и ние малко или много винаги сме държали сметка и сме следили практиката на Върховния административен съд. Даже нещо повече искам да кажа. Дори актовете да имаха сила на присъдено нещо по отношение на този въпрос, който ние дискутираме, по отношение на компетентността на Прокурорската колегия да избира и.ф. главен прокурор, те пак нямат характер на задължителна съдебна практика. Но така или иначе, пак Ви казвам, това е практика на съд, пред който се обжалват нашите административни актове и така или иначе ние сме длъжни и действително го правим, Съдийската колегия специално, така похвално Дисциплинарната комисия винаги внася и ни информира за всеки постановен съдебен

акт във Върховния административен съд, който засяга едно или друго административно решение на Съдийската колегия, взето в рамките на нейните правомощия.

Сега, защо ги говоря тези неща? Защото, колеги, на заседанието на Комисията по атестирането и конкурсите, което беше проведено през м.юли, за съжаление, няхах време да си направя проверка за конкретната дата, но това беше последната възможна дата да се повдигне въпроса по отношение на това, че трябва да бъде определен нов изпълняващ функциите „председател на Върховния административен съд“, аз като член на Висшия съдебен съвет повдигнах въпроса, че всъщност ние трябва да отпочнем процедура за определяне на нов изпълняващ функциите „председател на Върховния административен съд“, и направих това предложение, казвам го съвсем искрено, убедена, че всъщност това е в правомощията на Съдийската колегия. И бях убедена към този момент с оглед на обстоятелството и на резултата най-вече от дискусиата на Пленума на Висшия съдебен съвет, проведена на 22.06.2023 г., както и на развитието на практиката на Върховния административен съд след това. Моето впечатление, колеги, беше, че така или иначе дали аз съм съгласна или не, това е отделен въпрос, аз и към настоящия момент поддържам аргументите, които изложих преди малко и мисля, че има много смисъл и резон с оглед обстоятелството и ситуацията, в която се намираме, но към онзи момент аз считах, че ние като орган в крайна сметка, без да го подлагаме на гласуване, в крайна сметка сме се ориентирали като мнозинство към становището, че всяка от колегиите всъщност е в правомощията си да избира изпълняващите функции съответно на главен прокурор и на административен ръководител - председател на Върховния административен съд, и

мога да кажа, че нито тогава на заседанието на Комисията по атестирането и конкурсите, нито впоследствие при двете последващи обсъждания в Съдийската колегия този въпрос е бил поставян на разискване. И да, в крайна сметка ние взехме нашето решение. Оказа се, че всъщност двете колегии стоят на различни позиции. По този въпрос след малко ще продължа мисълта.

Тук бих искала да кажа това, че някак си като юрист не мога да приема доводите на г-жа Дишева, че видите ли, ако сега ние приемем другото, а именно че Пленумът е компетентен да взима решение за изпълняващ функциите на главен прокурор, това няма да има никакви правни последици и няма никакво значение, защото видите ли няма законово очертана фигура, която да има правен интерес да атакува това решение. Не мисля, че като юристи е добре да разсъждаваме по този начин, т.е. в крайна сметка ние ще признаем, че не сме били компетентни да го взимаме това решение, но понеже няма кой да го атакува, то ще си стои или съответният избран за и.ф. административен ръководител - председател на Върховния административен съд ще продължи да осъществява своите функции.

Това е по отношение на моята позиция така, както се е развивала и проявила през периода от Пленума, проведен на 22.06.2023 г. до настоящия момент.

Сега. Какво да правим оттук нататък? Аз съм изключително доволна впрочем от инициативата на министър Янкулов да ни събере двете колегии и най-малкото да поговорим по тези въпроси. Честно казано, и на мен ми е минавало през ума дали пък да не се инициира едно такова предложение макар и неформално да се види какви са нагласите и т.н., но не съм пристъпила към едно такова предложение, понеже честно казано не

съм вярвала в неговия успех. По-скоро е точно обратното. А иначе това беше абсолютно необходимо, колеги, защото, както казах преди малко в изказването си, макар и разделени на две колегии ние сме един орган и малко или много всяка една от колегиите търпи последствията от решенията на другата колегия.

Според мен Прокурорската колегия би следвало да се събере на заседание и да вземе решение, защото към настоящия момент по мое мнение тя не е взимала такова по отношение на кой да изпълнява функциите на главен прокурор именно в изпълнение на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ. Защо, колеги, мисля, че Вие не сте взимали досега решение? Значи, първия път за съжаление, не успях, нямах време да си взема датите на Вашите заседания, но Вие добре знаете, че първия път когато се събрахте по този въпрос всъщност решение не сте взимали. Девети юни ли беше? Юли, да, благодаря Ви! Да 9 юли, Вие по-своевременно тръгнахте да го обсъждате този въпрос от нас, преди нас, защото срокът изтичаше на 21 юли 2025 г. И по мое впечатление Вие се събрахте, проведохте един разговор и в крайна сметка, без да взимате изрично решение, Вие решихте, че всъщност разпоредбата на чл. 173, ал. 15 от ЗСВ не касае избора на господин Сарафов. Ами това какво е, ако не е тълкувателно решение на тази разпоредба, каквото според постоянната практика на Върховния административен съд ние нямаме такова правомощие, нито ние, нито Вие? Да не говорим, че така или иначе диспозитив след това Ваше обсъждане не беше постановен, поне нещо да е обективизирано, да е ясно какво сте решили, евентуално, пък ако някой реши да го атакува по някакъв начин дали е допустимо или недопустимо. Това изобщо не се случи! На следващото заседание по повод питане вече не си спомням на кой Вие препратихте към това Ваше решение, което според мен не

беше решение, и казахте, че го потвърждавате. Ама с това изобщо нито му променихте характера на първото „решение“ в кавички, нито създадохте решение според мен.

С оглед на това аз тук ще се присъединя към призива на съдия Захарова да проведете заседание и това, което тя предложи, да преосмислите, първо да вземете решение и второ, надявам се това Ваше решение да бъде израз на преосмисляне на Ваша позиция.

Защото, колеги, аз съм абсолютно съгласна, че това, което създаваме ние като практика е правно недопустимо, т.е. налице е една правна непоносимост, както се изразяват колегите юристи, пък и ние самите. Какво означава това? Двете колегии на един орган на съдебна власт взимат съвсем различни решения и продължават да стоят зад тях.

Другото нещо, което също създава условие за правна непоносимост, е това, което се случва с предложенията на изпълняващ функциите „главен прокурор“, имам предвид неговите искания до различни по степен съдилища, компетентни да разглеждат този въпрос за възобновяване на едни или други наказателни дела, тази противоречива практика, която се оформя и това упорство на и.ф. главния прокурор да продължава да прави такива искания въпреки две разпореждания, едното доколкото си спомням беше на заместник-председател и ръководител на Наказателна колегия, а другото беше на ръководител на отделение в Наказателна колегия, на изразеното становище на цялата Наказателна колегия. Извинявайте, то не е правна непоносимост, то е правен абсурд ситуацията, в която ние сме се поставили като орган! И това трябва според мен действително много бързо да се преосмисли, да Ви кажа и най-малкото, а пък и не най-малкото, ами

да се успокои обществото, защото да Ви кажа то действително не може да разбере това, което се случва при нас и мисля, че напълно неоснователно е това неразбиране. Сега ще кажете: „Вие едва ли не настоявате ние да приемем Вашето становище“. Не, лично аз и нито някой от нас има желание да натрапи неговото собствено виждане, но нека все пак в името на върховенството на закона, за което говорим много често и по-скоро използваме като клише, без да си даваме сметка за действителното и дълбокото му съдържание, да се опитаме нещата да изглеждат поне по-приемлив и поносим начин.

И накрая ще завърша с това, колеги, от изменението на Конституцията не остана кой знае колко, но мисля, че остана текста на чл. 117, ал. 2 от Конституцията на Република България, където казва така: *„Съдебната власт е независима - слава Богу! - и неин основен носител е съдът...“* С оглед на тази разпоредба, мисля, че Прокурорската колегия действително има достатъчно обществени и юридически основания да преосмисли своята позиция. Не може, недопустимо е и аз не знам другите държави, които наблюдават нещата, които се случват в нашата държава било от Европейския съюз, било извън него, като как си обясняват така създалата се ситуация? Не може прокуратурата да воюва със съда. В крайна сметка прокурорите са в съдебната система и лично аз мисля, че там им е мястото. И с оглед всички обстоятелства в нашето общество, и това как то функционира, и какви са родилните петна на нашата демокрация, мястото на прокуратурата действително е в съдебната система, и действително трябва да се пази независимостта на прокурорите, но основата или основният носител, както казва конституционният текст, на съдебната власт е

съдът и прокуратурата не може и не би следвало да воюва със съда.

Извинявам се, и моето изказване се получи дълго. В почивката обещах на колегата Кояджиков, който ме пита колко време ще говоря, да бъде кратка, но не се получи.

Благодаря Ви за вниманието все пак!

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря Ви, госпожо Керелска!

Други изказвания? Желаете?

Госпожа Дишева. Заповядайте!

АТАНАСКА ДИШЕВА: Благодаря, господин Министър!

Колеги, аз затова не исках да взимам по-рано думата, защото исках да изчерпя изказването си, но сега предвид изказванията, които бяха направени след моето, се налага по мое виждане да направя уточнения според своето тълкуване на приложимите текстове на фактическите обстоятелства, с оглед на направените изказвания.

Направиха ми впечатления последните изказвания от членове на Съдийската колегия, които в крайна сметка оставиха в мен усещането, че ние сме го ударили на една молба към членовете на Прокурорската колегия пък да вземат да преосмислят, ако обичат решението си. Съжалявам, че се изказвам по този начин, обаче аз останах с такова впечатление! Това, което е същественото и това, на което трябва всички да държим (тук не делея членовете на Висшия съдебен съвет на членове на Прокурорска и на Съдийска колегия) е законосъобразността на нашите решения. Това само като въведение.

Колеги, не мога да не споделя за своето усещане от изказванията, които бяха направени във връзка с тълкуването на приложимите правни норми, аз вече го казах, по целесъобразност и

с идеята, че с оглед на създалите се, на възникналите фактически обстоятелства, на създалата се ситуация и други подобни следва да потвърдим решението на мнозинството, че компетентен да определя изпълняващ функциите „главен прокурор“ е Прокурорската колегия.

Ще Ви дам няколко аргумента за обратното и те само на пръв поглед изглеждат неотнормими. Всъщност изводът от цялото това говорене е, от прехвърлянето, прехвърляне според мен на компетентността от Пленума на Прокурорската колегия всъщност и с оглед действително на фактическата ситуация към настоящия момент, предвид и правната регламентация, която съществува сега, излиза, че т.нар. временно изпълняващ длъжност „главен прокурор“, така нареченият е само за временно, е в много по-благоприятна ситуация, отколкото титуляря на длъжността „главен прокурор“.

Защо? Първо, главният прокурор - титулярен, избран в една редовна процедура, назначен с указ на Президента, преди това предложен от Пленума на Висшия съдебен съвет, има само 7-годишен мандат. „Седем“ също е с ирония, защото той е с един от най-дългите мандати изобщо в страната, нищо, че само на конституционните съдии мандатите са по-дълги. Защото на този фон, мандатът на изпълняващия временно длъжността „главен прокурор“ може да бъде и много по-дълъг от 7 години, вече стана ясно, че вървим към средата на този дълъг мандат от 7 години. И излиза защо е по-благоприятно положението на изпълняващия функциите от тези на титуляря, че компетентният, както се очерта мнозинството на това заседание, компетентният орган да смени, имам предвид Прокурорската колегия, повтарям, според становището на мнозинството, не може да смени изпълняващ

функциите „главен прокурор“ господин Сарафов или не трябва да го смени, или просто не иска да го смени. Това първо.

На следващо място, по отношение на изпълняващия длъжността „главен прокурор“, който в момента е г-н Сарафов, не може да бъде проведена процедура по предсрочно освобождаване от длъжността, т.е. прекратяване на мандата, защото мандат изобщо няма, той и на практиката не е започнал да тече, защото той не е титуляр, т.е. е неприложима процедурата по чл. 175, ал. 5 от ЗСВ.

На следващо място, по отношение на сега изпълняващия длъжността „главен прокурор“, а излиза и по отношение на който и да е друг, който ще бъде или евентуално е назначен временно за главен прокурор, не може да бъде проведено или поне не се знае от кого може да бъде иницирано и проведено дисциплинарно производство, което е допустимо и по отношение на членовете на Висшия съдебен съвет, ние много пъти сме говорили по този въпрос, не само по отношение на изборните членове, а и по отношение на членовете по право. И тук аз няма да цитирам разпоредбите, макар че съм ги извадила, които са от Глава шестнадесета на Закона за съдебната власт, но се поставя с оглед на това Ваше становище, ей сега, ако бъде случайно иницирано такова производство, първо, кой би бил компетентният орган да иницира такова производство. На следващо място, пред кой орган то би могло да бъде допустимо направено и съответно кой допустимо може да се произнесе по такова искане. Защото, ако приемем, че то е същото, каквото е всеки друг административен ръководител в системата на прокуратурата, би означавало производството да се развие само пред Прокурорската колегия и съответно компетентните органи да са тези, които правят

предложение за дисциплинарно производство и съответно наказание на административните ръководители, и там са всички всъщност, които са потенциални вносители на предложенията - чл. 312 от ЗСВ например. Ако обаче приемем, че той се приравнява по статут на членовете на Висшия съдебен съвет, каквито са несъмнено председателите на двата върховни съда и главният прокурор, процедурата е съвсем различна и съвсем различни лица имат правомощия да правят предложения, включително трима членове на съответната колегия или петима членове на Пленума, както, разбира се, и министърът на правосъдието, и този дебат, който ние днес правим, със сигурност би трябвало да се повтори в някакъв момент, ако този въпрос изобщо бъде поставен.

И всъщност се оказва с тези три примера, които давам, че към настоящия момент няма механизъм, по който заемащият в момента длъжността „главен прокурор“, определен по претенцията на Прокурорската колегия за такъв с нейно решение, да бъде сменен, да бъде освободен от длъжност предсрочно или в мандат, или да бъде заменен, или дисциплинарно освободен - каквото и да е от тези неща не може да бъде проведено пред него, защото или никой не иска да го направи или няма компетентен орган, и няма кой да инициира компетентния орган.

Оставям отворени тези въпроси, аз имам отговори за всички тях, но няма сега да Ви занимавам с това. Разсъждавайте, колеги, Вие върху тези въпроси също. Аз съм разсъждавала, претендирам.

На следващо място, не съм съгласна с тезата, че основното и най-важно правомощие на главния прокурор и съответно това, което в момента г-н Сарафов като изпълняващ длъжността „главен прокурор“, според посочената вече претенция,

не може да осъществява е това да иска валидно след 21.07.м.г. възобновяване на наказателни производства. Да, вярно е, че това са производства, с които биват сезирани различни състави на Върховния касационен съд - наказателната му колегия, на апелативните съдилища, съответно техните наказателни отделения, обаче, ако иска да провери господин Сарафов или пък друг от членовете на Прокурорската колегия, как да кажа(?), да инициира подобна активност от страна на изпълняващ функциите „главен прокурор“, може например той да сезира Народното събрание с искане за сваляне на имунитет на народните представители, защото това правомощие е също изключително предоставено на главния прокурор, по принцип на главния прокурор. И за да се прецени включително приложимостта по отношение на него персонално на текста на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт към настоящия момент, т.е. след 21.07.м.г., може да бъде сезирано Народното събрание с искане за сваляне на депутатски имунитет (абсолютно съм сигурна, че има преписки, които чакат подобно произнасяне или възможност за подобно произнасяне) и в този случай Народното събрание много бързо би трябвало да се произнесе, при наличие на добра воля, разбира се, и да замести едно автентично тълкуване - нещо, което ние имахме намерение да правим, но по едни или други съображения, не направихме. Тогава Народното събрание ще бъде несъмнено обвързано от изказване на становище и то автентично, защото те са автори на този законов текст - депутатите от Народното събрание, да каже дали то е валидно сезирано от легитимен към настоящия момент изпълняващ функциите „главен прокурор“.

На следващо място, изпълняващият функциите „главен прокурор“ може да сезира Конституционния съд с искане за

тълкуване на текстове от Конституцията или за обявяване на законови текстове за противоречащи на Конституцията - правомощие по чл. 150 от Конституцията, за да провери например дали Конституционният съд ще го приеме за легитимен.

Също така изпълняващите функциите „главен прокурор“ може да сезира Върховния касационен съд, включително в пълния му състав в някаква хипотеза или само Наказателната колегия, или само Гражданската, или само Търговската, или Търговската и Гражданската, или Върховния административен съд в неговия пленумен състав с искане за тълкувателно решение - правомощие по чл. 125 от Закона за съдебната власт, за да провери дали тези органи ще го приемат за легитимен главен прокурор.

Тоест завършвам тук изказването си по въпроса дали само и единствено Наказателната колегия на Върховния касационен съд можел е да се произнесе с тълкувателно решение по въпроса дали г-н Сарафов към настоящия момент има правомощието да упражнява правомощие на главния прокурор, свързано с искане за възобновяване на наказателни производства.

Оставям настрана въпроса защо не е образувано тълкувателно дело, след като има формирана воля за действителна необходимост от такова производство и вместо да се вземе това решение от Наказателната колегия, защо е необходимо да се изчаква произнасяне на Конституционния съд преди това, но това е въпрос вероятно на някаква целесъобразност.

Не мога да споделя предложението или идеята на г-жа Пашкунова Прокурорската колегия, когато въпросът бъде отнесен до нея, то очевидно ще стане, имам предвид до Прокурорската колегия, да преценява дали да не спре пред себе си административното производство на основание чл. 54, ал. 1, т. 4 от

АПК. (Прекъсната.) Да, и аз излагам аргументи защо считам, че няма нужда да бъде давана такава идея на Прокурорската колегия, защото я считам за несъответна, за несъответна на целта на това обсъждане и на производството, в което смятаме, че се намираме или поне имаме идея да сложим началото му, а именно определяне на нов изпълняващ функциите „главен прокурор“. Защото (аз вече го казах, но ще го повтора) основанието, поради което не е сменен господин Сарафов до настоящия момент съгласно двете обсъждания пред Прокурорска колегия, съгласно пълните стенографски протоколи - това, което е записано в тях, не е изведено от съображения за противоконституционност на този текст. И аз съзирам такава идея и в предложението на министъра. Тук основният смисъл на това обсъждане не е да се прецени дали чл. 173, ал. 15 от ЗСВ са приложими точно по отношение на господин Сарафов или не, а едно по-общо и по-задълбочено обсъждане на това дали по принцип може и трябва или дали има необходимост към настоящия момент от определяне на нов изпълняващ функциите „главен прокурор“.

В този смисъл аз ще оставя настрана, тук имаше такива изказвания, но няма да навлизам по същество, какъв бил смисълът от този текст, че бил *intuitu personae* и че не бил обоснован, защото тук се навлиза според мен абсолютно категорично в правомощията на Конституционния съд, ние ще ги чуем рано или късно.

Ще довърша с едно изречение тезата си защо е абсолютно неразумно според мен да се чака произнасянето на Конституционния съд и след това произнасянето на Върховния касационен съд - Наказателната му колегия, с тълкувателно решение. Минимум 6 месеца ще бъдат необходими на Конституционния съд и още минимум толкова след това за

произнасяне с тълкувателно решение на Върховния касационен съд. Ако всички Вие сте съгласни, колеги, че една година правният мир може да чака някой да се произнесе валидно дали господин Сарафов, претендиращ да заема длъжността „главен прокурор“ към настоящия момент, може или не може да упражнява правомощието си дори само за възобновяване на наказателно производство, смея да твърдя, че ние в мнозинството си не носим съответна отговорност за това, което правим.

И, колеги, още нещо искам като аргументация във връзка с изказванията да изложа. Това е във връзка с изказването на госпожа Пашкунова, че имало произнасяния на Върховния административен съд във връзка с обжалване на актове, постановени от Прокурорската колегия по дисциплинарни дела, инициирани от изпълняващите функциите „главен прокурор“ господин Сарафов. Нали правилно съм Ви разбрала, госпожо Пашкунова? (Цв.Пашкунова: Да.) Поисках справка и мисля, че мога да разчитам на достоверността на информацията, която ми беше предоставена. Господин Сарафов, в качеството си на изпълняващ функциите „главен прокурор“, е инициирал 7 (седем) дисциплинарни производства. По три от тях са наложени дисциплинарни наказания, по други три не е наложено дисциплинарно наказание и едно изглежда да е висящо към настоящия момент, защото няма решение, поне няма такова обявено. Едно е оспорено пред Върховния административен съд от наказания прокурор, но жалбата е оставена без разглеждане, защото Върховният административен съд я е приел за недопустима, ерго няма произнасяне по същество, още по-малко разглеждане на въпроса дали е бил компетентен или не вносителят на предложението. Още едно дело е оспорено пред Върховния административен съд - това е решението, мисля от

миналата или по-миналата седмица, за наказание на прокурор Владимир... (Б.Магдалинчев, без микрофон: Николов.) Владимир Николов. Благодаря, г-н Магдалинчев! То обаче все още е висящо, и доколкото ми е известно, в жалбата на този наказан магистрат има доводи за нищожност поради некомпетентност на вносителя на предложението.

Има още един съдебен акт, който е постановен, той е само един на практика, по същество - той е по административно дело № 8651/2025 г. Ще Ви прочета едно изречение от това решение. Цитирам, съжалявам, че трябва така да постъпя: *„Следва да се има предвид и действащата норма на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт, която налага времеви граници за определянето на временно изпълняващи функциите на ръководител на върховните съдилища и главния прокурор, като част от ограничаването на функциите на колективния орган на управление на съдебната власт, чиито членове изпълняват задълженията си в условията на изтекъл мандат.“* Край на цитата. Толкова по тази практика.

И, колеги, след всичките тези изказвания аз всъщност не мога нищо друго да направя, освен действително да апелирам към членовете на Прокурорската колегия да вложат разум в бъдещото им решение при обсъждането на въпроса, който ние днес обсъждаме, и не просто да се фокусират върху многократно повтореното, преповторено и преекспонирано, твърдяно обратно действие на текста на чл. 173, ал. 15 от Закона за съдебната власт. Да не минават по най-тънката съпротивителна, образно казано, като се позоват на висящото дело пред Конституционния съд (аз в предишното си изказване обясних защо), нито на съществуващата противоречива практика на различни състави от Върховния

касационен съд, Наказателна колегия, и на апелативни съдилища - същите съображения, които сега изложих, защото това не може да го търпим, в смисъл като правна търпимост, в продължение на следващата една година, а действително да погледнат в дълбочина на проблема и да отговорят на въпроса: Толкова ли, и защо, и дали е незаменима личността на г-н Сарафов, та не може да се отговори на изискванията на Конституцията, на закона и на правовия ред, та да се определи друг от около 2100 души прокурори в страната (дано да не бъркам цифрата), които потенциално биха могли да заемат длъжността на главен прокурор и да упражняват в съответствие с приложимите норми тези правомощия? Дори да не са 2000, петима да са, със сигурност има някой, който би могъл да заема (толкова е щатът вероятно) тази длъжност и да упражнява пълноценно тези правомощия, вместо да поставя правния ред в страната, меко казано, на изпитание. Оставям настрана въпроса за изтичащите срокове за възобновяване, които няма как да бъдат възстановени, ... (Не се чува.), и т.н. И затова, между другото, в никакъв случай няма да бъде виновен нито Върховният касационен съд, нито апелативните съдилища, които се произнасят по тези искания. Аз много пъти съм имала възможност да кажа, че тези състави на съдилищата са се произнесли в пълното си право да преценят дали са били сезирани от компетентен орган да направи това искане.

И, колеги, в заключение ще си позволя да перифразирам, защото е много модерно, включително на нашите заседания да се прави това, една народна мъдрост по отношение на изказванията, включително развитите във времето съображения и виждания по въпроса кой е компетентният орган да се произнесе за определяне на временно изпълняващ длъжността „главен прокурор“: „От

100 кладенеца вода се извади, обаче справедливостта ще остане в резултат на това жадна".

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря Ви, г-жо Дишева!

Господин Магдалинчев, заповядайте!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колеги, аз ще бъда много, много кратък. Още от първия ден, когато се постави въпросът след указа на президента на 15 юни по-миналата година вече, на следващия ден трябваше да се обяви от Прокурорската колегия да започне процедурата по избор на временно изпълняващ функциите, госпожа Дишева дойде при мен и ме попита: „Няма ли да се свика Пленум?". (Намесва се Атанаска Дишева: Няма ли да свикате?) Да, няма ли да свикам Пленум. Аз тогава казах: „За мен това е функция на Прокурорската колегия". Госпожа Дишева е тук, това беше разговорът ни тогава. И още от този момент аз поддържам тази позиция, и навсякъде го казвам - че това не е функция, не в компетенциите на Пленума на Висшия съдебен съвет. Изцяло в тази посока се солидаризирам със становището на госпожа Захарова, която обясни и едното, и другото, и третото.

Сега, нека да се върнем към началния момент, откъдето тръгнахме. Господин Дамянов изложи становището на Прокурорската колегия в конкретния случай и той каза, че според него действително основният проблем, който стои пред нас в момента, е кой е компетентният орган - дали компетентният орган е Пленумът, или пък Прокурорската колегия. След гласуване ние ще уточним, ще се разбере кое е правилното и какво решение ще вземе Пленумът.

Ако Пленумът вземе решение, че компетентният орган е Прокурорската колегия, ние го изпращаме на Прокурорската колегия по чл. 31, ал. 2 от АПК и съответно не можем да даваме нито

съвети, нито акъли, нищо, на Прокурорската колегия - самостоятелен административен орган, както на нас вероятно би ни било неприятно, ако прокурорите започнат на Съдийската колегия да казват какво трябва да прави в отделни случаи. Така че проблемът е този - компетентността. Компетентният орган е този, който може да се произнесе. Оттам нататък си има други процедури, които могат да протичат. Но ние да се бъркаме в работата на компетентния орган, който ние ще кажем, че е, аз не го намирам за нормално.

Затова моето предложение е да се върнем към това, което каза г-н Дамянов, и да се подложи вече на гласуване предложението на министъра на правосъдието. Мисля, че дебатът беше доста дълъг, доста всеобхватен, от много аспекти се огледаха нещата, и вече всеки може да има своята позиция как да гласува по този чисто процедурен въпрос: Кой е компетентният орган? Толкова. Аз предлагам на министъра на правосъдието вече да подложи на гласуване, за да вървим към някакъв резултат.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря Ви, г-н Магдалинчев!

Господин Дамянов искаше думата.

ОГНЯН ДАМЯНОВ: Аз ще кажа няколко неща, не знам дали ще бъде кратко или дълго. Аз съм изразил собствено мнение, не на Прокурорската колегия, нито пък мога да изразявам, както някога се чува тук, мнение на съдийска или прокурорска общност.

Искам да кажа нещо - всяко мнение е важно. Според мен тук бяха направени добросъвестни препоръки към Прокурорската колегия, и не препоръки, а правни доводи, които тя безспорно трябва да обсъди, и в това няма нищо лошо. От всеки един орган би следвало да се чуе друго мнение, може и да не е съгласен с него. Истината е, че този въпрос ние го обсъждахме, като отстранихме

господин Гешев, и липсата на законова регламентация. За съжаление, проблемът, който днес пак констатираме, отново е законодателен. Нека да бъдем справедливи и да кажем истината. През 2025 г., януари, когато се предлагаше този текст, проблемът беше ясен, защото вече веднъж беше поставен. И ние отново нямахме законодателна регламентация. Просто трябваше да бъде написано кой е компетентният орган, който определя изпълняващите функции, и няма да сме в тази ситуация, в която сме и днес. Затова е хубаво в бъдещото Народно събрание този въпрос да бъде изчистен, за да няма, как да кажа, някакви такива дебати, за да бъде ясен.

И сега, тъй като...(Реплика без микрофон, не се чува.) Аз съм казал какво правим - компетентна според мен е Прокурорската колегия, изпращаме и тя ще прецени всички факти.

Аз казах, два са въпросите, които трябва да прецени Прокурорската колегия, може би станаха три с делото, образувано в Конституционния съд. Първо, дали е законосъобразно с оглед нормата на чл. 173, ал. 15 г-н Сарафов да бъде изпълняващ функциите. Второ, дали по целесъобразност той може да ги продължи или делото трябва да бъде спряно, изчаквайки решението на Конституционния съд. Няма какво да дебатирате повече. Очевидно това са проблемите.

Но искам да Ви посоча една норма, която, как да кажа, убягва от вниманието на обществото, и която беше посочена, и е написана в законопроекта на политическа партия ППДБ мисля. Това е § 5 от тяхното предложение до председателя на 51-вото Народно събрание. Ще Ви я зачета: *„Висшият съдебен съвет в едномесечен срок от обнародването на този закон извършва преценка относно съответствието с изискванията на чл. 173, ал. 16* (това е аналог

на ал. 15 в сегашния текст) *на временно изпълняващите функциите „главен прокурор“ и „председател“ на Върховния административен съд, като при изчисляване на времето по чл. 173, ал. 16, т. 3 се вземе предвид и времето, през което лицето вече е изпълнявало съответните функции. При установяване на несъответствие с изискванията, Пленумът на Висшия съдебен съвет определя нови лица за изпълняващ функциите „главен прокурор“ и „председател“ на Върховния административен съд.* Ако тази норма беше приета от законодателя, щяха да бъдат ясни две неща - че законът има обратно действие и ние в едномесечен срок сме длъжни да преценим дали всеки един от двамата - в случая главният прокурор и председателят на ВАС, са компетентни да продължат да изпълняват функциите си, и че Пленумът на Висшия съдебен съвет е компетентният орган. Тази норма не влезе в законопроекта. Ако следваме логиката, означава, че Народното събрание е било на обратното становище. Казвам го не за друго, не за да излагаме нови аргументи, че именно такива норми предотвратяват такива дебати и спорове в обществото. Затова препоръчвам горещо на Народното събрание, когато се пишат норми за ЗСВ, да не бъдат писани от днес за утре, да се приемат в Правна комисия едни, след това в пленарна зала - други, защото тези норми бяха приети точно така. И нямаше нито обществено обсъждане, и не отговаряха по никакъв начин на Закона за нормативните актове. Нека да бъдем откровени!

И ако следва Конституционният съд действително една за мен правилна практика, всеки един закон трябва да бъде обявен за противоконституционен, само защото не е спазена тази процедура. Тя не е измислена за тежест на народните

представители, тя е измислена, за да бъдат приети смислени закони. Казвам го така, както го мисля.

Благодаря Ви!

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря Ви, г-н Дамянов!

Други изказвания?

Госпожа Дишева.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Аз се присъединявам към апела на господин Дамянов. Напълно прав е за това, че всички имаме нужда от ясни и точни правни норми, приети въз основа на спазване на пълната законодателна процедура - не кратката, така наречената „кратка“.

Но едното изречение, което исках да кажа, беше във връзка с цитираната от г-н Дамянов неприета правна норма, това, което той цитира. Ако тази норма беше приета, действително това щеше да означава, че изтеклите към 21 януари година и пет, шест месеца - период от време, през който г-н Сарафов е заемал длъжността „главен прокурор“, трябваше да бъдат към тази дата отчетени и той да бъде сменен към дата 21-ви най-късно, 21 февруари 2025 г. Точно защото тази норма не беше приета, няма обратно действие чл. 173, ал. 15, и считано от влизането в сила на този текст, т.е. от 21.01.2025 г. започват да текат шестте месеца. Смесът на тази цитирана от г-н Дамянов разпоредба беше, ако са изтекли към датата на влизането на нормата шест месеца, съответният изпълняващ длъжността „главен прокурор“ или „председател“ на ВАС да бъде сменен. Но точно понеже този текст не беше приет, те и не бяха сменени към 21.02.2025 г., а въпросът се постави едва през м. юли на обсъждане. Това исках да кажа за пояснение.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря Ви, г-жо Дишева!

Госпожа Керелска. Заповядайте!

ОЛГА КЕРЕЛСКА: Колеги, ние можем да продължим да спорим и да съобщаваме едни или други правни аргументи. Аз обаче призовавам към разум и реализъм.

Първо, неслучайно започнах с нашата дискусия и как тя завърши на заседанието на Пленума, проведено на 22.06.2023 г. На това заседание се разбра, че мнозинството от членовете на Пленума считат, че компетентен да вземе решение за избор на изпълняващ функциите „административен ръководител“ е Прокурорската колегия. Такава компетентност ерго има и Съдийската колегия относно взимането на решение за смяната на и.ф. „административен ръководител“ и определяне на нов такъв. Това е изводът от обсъждането, направено на заседанието на 22.06.2025 г. Дори да се отиде на обсъждане на Пленум, в крайна сметка, ако Прокурорската колегия не промени своето становище по отношение на това трябва ли или не трябва да се пристъпи към смяна на изпълняващия функциите на административен ръководител, от това не би имало никакъв реален резултат. Следователно, първо, мнозинството приема, че компетентна е Прокурорската колегия, второ, за да разрежем този „Гордиев възел“, който не ни прави чест на нас като орган, изводът е един, колеги, съжалявам, че трябва да го кажа - Прокурорската колегия действително трябва да преосмисли своето решение. А всичко останало - има тълкувателно, което трябва да изчакаме, или не знам още какво, всъщност не води до решаване на проблема, който не е от днес, не е от вчера, който е наболял, вече води до значителни деформации в правораздаването. И аз, честно казано, не виждам смисъл да се продължава по същия начин.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Благодаря, г-жо Керелска!

Други изказвания? Няма.

Колеги, ако искате, да формулираме точно предложение. Аз чух господин Дамянов, г-жа Пашкунова и г-н Магдалинчев. Ако може, да се обединим около едно точно предложение: Оставя без разглеждане предложението и изпраща по компетентност на Прокурорската колегия, като чух две различни правни основания - госпожа Пашкунова цитира чл. ..., а Вие цитирате чл. 31, ал. 2.

ОГНЯН ДАМЯНОВ: Може ли?

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Господин Дамянов.

ОГНЯН ДАМЯНОВ: Мога ли да формулирам? Според мен диспозитивът трябва да е такъв: Изпраща на основание чл. 31, ал. 2 от АПК искане на министъра на правосъдието, заведено с вх.№ ВСС-3930/20.02.2026 г., по компетентност за разглеждане и произнасяне на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Беше формулирано предложението. Госпожа Дишева.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Да разбирам ли, г-н Янкулов, че Вие не поддържате Вашето предложение за определяне на временно изпълняващ функциите на главен прокурор от Пленума? Защото, ако го поддържате, съобразно общите правила и вече установената ни практика първо това предложение трябва да бъде подложено на гласуване и след това предложението. Съжалявам, колеги, че Ви коригирам, но е прецизно да приемете да не се остави без разглеждане, ако поддържате това становище, което аз, разбира се, няма да подкрепя предвид изложените от мен съображения. Но, г-н Янкулов, ако поддържате Вашето предложение, би трябвало то да бъде подложено първо на гласуване. Ако, разбира се, не го поддържате, аз просто ще изразя с гласуване вота си.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Госпожо Дишева, поддържам предложението, т.е., ако е необходимо да има изрично произнасяне по него, моля да го подложим първо на гласуване и след това... (Прекъснат.)

Госпожо Имова.

ВЕРОНИКА ИМОВА: Благодаря, г-н Министър!

Всъщност така формулирано, предложението съдържа отговор по същество. А ние в момента дебатираме цял ден дали е допустимо или не. Следователно следва да се придържаме към предложението, формулирано от г-жа Пашкунова... (Прекъсната.)

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Финалното, което беше формулирано от г-н Дамянов. Нека това да подложим при това положение на гласуване.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Може ли разделно гласуване на двете решения, защото аз вероятно ще подкрепя едното?

Първо „Оставя без разглеждане“ на отделно гласуване и след това „изпраща“.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Добре, нека бъде така.

Първо предложение - оставя без разглеждане, да се подложи на гласуване, и след това още веднъж - препраща по компетентност.

Така? Става, добре.

Нека тогава първото предложение дали оставя без разглеждане така направеното предложение от министъра на правосъдието.

Моля да гласувате!

ОЛГА КЕРЕЛСКА: Това ли е смисълът на направеното предложение, защото, ако действително се очакваше ние да избираме нов изпълняващ функциите „главен прокурор“, би

трябвало най-малкото да има някакви предложения, да коментираме по същество този въпрос и т.н.? Именно, затова питам: това ли е същността на формулираната от Вас точка?

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Госпожо Пашкунова.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Благодаря!

Колеги, ние имаме направено предложение за определяне на временно изпълняващ функциите „главен прокурор“. Дебатираме няколко часа допустимостта на това предложение. Ако бяха становищата в подкрепа на това, че то е допустимо за разглеждане, тъй като сме компетентни, трябваше да се премине към коментиране на неговата основателност.

Така че формулираното предложение да се остави без разглеждане предложението е мотивирано именно от липсата на компетентност на Пленума като орган, който трябва да се произнесе по това искане.

И тук само едно изречение. Разликата с дебата на 22.06.2023 г., за който говори колегата Керелска, когато беше цитирано решение от 01.03.2019 г. на Върховния административен съд по дело № 3232/2017 г., беше различен - там просто обсъждахме кой орган е компетентен, но тук сме сезирани с изрично предложение, по което ние следва да имаме произнасяне, и съответно на основание чл. 31, както се предложи, да бъде изпратено на Прокурорската колегия по компетентност.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Добре. И го разделяме на две части.

По първата част моля да гласувате - оставя без разглеждане.

17 гласа „за“. Госпожа Дишева гласува „против“.

Предложението е прието.

(решението в цялост е отразено по-долу)

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: И втората част - по отношение на изпращане на компетентния орган на основание чл. 31, ал. 2 от АПК. По компетентност на Прокурорската колегия на това основание.

Моля да гласувате!

Прието с единодушие.

(след проведеното гласуване с вдигане на ръка)

1. ОТНОСНО: Предложение на министъра на правосъдието с вх. № ВСС-3930/20.02.2026 г. за определяне на временно изпълняващ функциите на Главен прокурор на Република България

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Р Е Ш И:

1.1. Остава без разглеждане предложението на министъра на правосъдието с вх. № ВСС-3930/20.02.2026 г.

1.2. Изпраща, на основание чл. 31, ал. 2 от АПК, предложението на министъра на правосъдието с вх. № ВСС-3930/20.02.2026 г. за разглеждане и произнасяне на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет по компетентност.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ: Изчерпа се дневният ред. Благодаря Ви, колеги!

Ще ми позволите само едно изречение накрая, преди да закрия заседанието.

Считам, че днешната дискусия беше необходима и полезна, за да се разбере в крайна сметка и от хората, които са гледали тази дискусия, какво може да направи Висшият съдебен

съвет за преустановяване на това състояние, около което мисля, че много хора се обединихме тук днес, на тежка криза на правовата държава в България.

Благодаря Ви за вниманието!

Закривам заседанието.

Закриване на заседанието - 15.21 ч.

Стенографи:

Катя Симова

Лидия Здравкова

Вася Йорданова

Зоя Костова

Зорница Божкова

(Изготвен на 04.03.2026 г.)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ:

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ

[Разпечатка от гласуване на решенията по протокола.](#)

Гласуването е в съответствие с предложението на вносителя.

Публикуван на 06.03.2026 г.